

Vihtavuoren koulun toimintasuunnitel- ma

LUKUVUOSI 2022-2023 SUUNNITELMAT

LAUKAAN KUNTA

SISÄLLYS

1. KOULUN PERUSTIEDOT.....	4
KOULUN JOHTAMISEN JÄRJESTELYT	5
REHTORIN JA APULAISREHTORIN / KOULUNJOHTAJAN JA VARAJOHTAJAN VASTUUALUEET ..	5
KOULUN JOHTORYHMÄN JÄSENET	6
JOHTORYHMÄN TEHTÄVÄT.....	6
KOULUN KEHITTÄMISTIIMIT.....	6
2. KOULUN TEHTÄVÄ JA TOIMINTA-AJATUS	8
2.1. Koulun toimintasuunnitelma	9
2.2. Koulun valitsevat kehittämiskohteet lukuvuodelle 2022-2023.....	10
2.3. Lukuvuoden toiminnan arviointi ja kehittämiskohteet lukuvuodelle 2023-2024 (täytetään kevätlukukaudella lukuvuoden arvioinnin yhteydessä).....	10
3. OPETUSSUUNNITELMAN TOTEUTTAMINEN.....	10
3.1. Laatuksiteerit	10
3.2. Koulun toimintasuunnitelma	11
https://peda.net/laukaa/pops/mo3	11
3.3. Koulun ulkopuolella annettavan opetuksen suunnitelma.....	12
3.4. Koulun valitsevat kehittämiskohteet lukuvuodelle 2022-2023.....	12
3.5. Lukuvuoden toiminnan arviointi ja kehittämiskohteet lukuvuodelle 2023-2024 (täytetään kevätlukukaudella lukuvuoden arvioinnin yhteydessä).....	12
4. OPPIMISYMPÄRISTÖN KUVAUS.....	13
4.1. Laatuksiteerit	13
4.2. Koulun toimintasuunnitelma	15
4.3. Koulun valitsevat kehittämiskohteet lukuvuodelle 2022-2023.....	16
4.4. Lukuvuoden toiminnan arviointi ja kehittämiskohteet lukuvuodelle 2023-2024 (täytetään kevätlukukaudella lukuvuoden arvioinnin yhteydessä).....	16
5. OPPIMISEN JA KASVUN TUKI.....	16
5.1. Laatuksiteerit	17

5.2. Opiskeluhuollon koulukohtainen suunnitelma	17
5.3. Yleinen, tehostettu ja erityinen tuki	29
5.4. Koulun valitsemat kehittämiskohteet lukuvuodelle 2022-2023.....	30
5.5. Lukuvuoden toiminnan arviointi ja kehittämiskohteet lukuvuodelle 2023-2024 (täytetään kevätlukukaudella lukuvuoden arvioinnin yhteydessä)	30
6 KODIN JA KOULUN YHTEISTYÖ	31
6.1. Laatukriteerit	31
6.2. Koulun toimintasuunnitelma	31
6.3. Koulun valitsemat kehittämiskohteet lukuvuodelle 2022-2023.....	31
6.4. Lukuvuoden toiminnan arviointi ja kehittämiskohteet lukuvuodelle 2023-2024 (täytetään kevätlukukaudella lukuvuoden arvioinnin yhteydessä)	33
7. KOULUN KERHOTOIMINTA JA HARRASTAMISEN SUOMEN MALLIN KERHOT	33
7.1. Laatukriteerit	33
7.2. Koulun toimintasuunnitelma	33
7.3. Koulun valitsemat kehittämiskohteet lukuvuodelle 2022-2023.....	34
7.4. Lukuvuoden toiminnan arviointi ja kehittämiskohteet lukuvuodelle 2023-2024 (täytetään kevätlukukaudella lukuvuoden arvioinnin yhteydessä)	35
8. AAMU- JA ILTAPÄIVÄTOIMINTA	36
8.1. Laatukriteerit	36
8.2. Koulun toimintasuunnitelma	36
8.3. Koulun valitsemat kehittämiskohteet lukuvuodelle 2022-2023.....	36
8.4. Lukuvuoden toiminnan arviointi ja kehittämiskohteet lukuvuodelle 2023-2024 (täytetään kevätlukukaudella lukuvuoden arvioinnin yhteydessä)	36
9. OPPILAIDEN OSALLISTUMINEN	37
9.1. Laatukriteerit	37
9.2. Koulun toimintasuunnitelma	38
9.3. Koulun valitsemat kehittämiskohteet lukuvuodelle 2022-2023.....	40
9.4. Lukuvuoden toiminnan arviointi ja kehittämiskohteet lukuvuodelle 2023-2024 (täytetään kevätlukukaudella lukuvuoden arvioinnin yhteydessä)	40
10. HENKILÖSTÖN työhyvinvointi	41
10.1. Laatukriteerit	41

10.2. Koulun toimintasuunnitelma.....	42
10.3. Koulun valitsevat kehittämiskohteet lukuvuodelle 2022-2023.....	42
10.4. Lukuvuoden toiminnan arviointi ja kehittämiskohteet lukuvuodelle 2023-2024 (täytetään kevätlukukaudella lukuvuoden arvioinnin yhteydessä).....	43

1. KOULUN PERUSTIEDOT

Koulu	Vihtavuoren koulu	Puh.	
Osoite	Koulutie 2, 41330 Vihtavuori		
	etunimi.sukunimi@laukaa.fi	S-posti	

Rehtori/johtaja	Sami Varstala	Puh.	040 8245 282
Varareht./-johtaja	Eija Pulkkinen	Puh.	040 0253 246
Koulukohtaiset varahenkilöt	Ismo Jousmäki YK (sijaisjärjestelyt) Minna Välitalo YK (työjärjestykset) Maija Kinnunen AK Tero Ojala AK	Puh.	040 1854 037 Ismo (v.vapaus 30.10.2022) 050 5339 493 Minna 040 1852 869 Maija 040 1852 398 Tero
Koulusihteeri	Tiina Hilpinen	Puh.	050 9117 691

Opinto-ohjaajat	Jaana Asunmaa Iida Pätynen	Puh.	040 0970 171 040 5118 246
-----------------	-------------------------------	------	------------------------------

Koululääkäri	Ei tiedossa	Puh.	
Kouluterveydenhoitaja	Leila Kekkonen	Puh.	040 5486 217
Koulupsykologi	Sonja Into	Puh.	040 0781 801

Koulukuraattori	Hanna-Mari Mäkelä 0-6 lk:t Anne-Maria Trygg-Jouttijarvi 7-9 lk:t	Puh.	050 5212 747 050 3153 476
Koulunuorisotyöntekijä	Jere Pulli	Puh.	040 1627 115

Sähköpostiosoitteet: etunimi.sukunimi@laukaa.fi

KOULUN JOHTAMISEN JÄRJESTELYT

REHTORIN JA APULAISREHTORIN / KOULUNJOHTAJAN JA VARAJOHTAJAN VASTUUALUEET

Rehtori	Apulaisrehtori	vararehtorit
Sami Varstala	Eija Pulkkinen	yht. 4 hlöä
<p>Tehtäviin kuuluvat: oppilas-, henkilö- ja taloushallinto</p> <ul style="list-style-type: none"> • kokonaisvastuu koulun toiminnasta • oppilasasioissa erityiset konfliktitilanteet, yhteydet vanhempiin yhteistyössä opettajan kanssa • tiedottaminen, päivittäisten toimintojen valvonta ja niistä tiedottaminen sekä sisäisesti että koulun ulkopuolelle • vuosisuunnittelun valmistelu ja kokoukset • talouden hallinta, laskujen hyväksyminen ja talousseuranta • hankinnoista päättäminen • kaikki kiinteistöön liittyvät asiat • oppilashuoltotyöhön osallistuminen ja oppilashuoltoryhmässä toimiminen • viranhaltijapäätösten ja työsuojelun tekeminen • koulujen yhteiset YS-palaverit / yläkoulun opettajankokoukset • arvioinnista tiedottaminen • tapahtumakalenterin ylläpitäminen OneNotessa • edustaminen sekä viestintä koulusta ulospäin • henkilöstön kehityskeskustelut, vastuualueena erityisesti yläkoulun henkilökunta 	<p>Alakoulun arkipäivän pyörittäminen, joihin kuuluvat mm.</p> <ul style="list-style-type: none"> • oppilasasioissa erityiset konfliktitilanteet, yhteydet vanhempiin yhteistyössä opettajan kanssa • tiedottaminen, päivittäisten toimintojen valvonta ja niistä tiedottaminen sekä sisäisesti että koulun ulkopuolelle • vuosisuunnittelun valmistelu ja kokoukset • rehtorin sijaistaminen tarvittaessa • alakoulun sijaisten hankkiminen (opettajat ja ohjaajat) • YS-kokoukset, YS-toiminnan suunnittelu • tiimityöskentelyyn osallistuminen • alakoulun lukujärjestykset ja niiden tekeminen oppilashallinto-ohjelmaan • välituntivalvontalistat ja ruokailuvuorot • arvioinnista tiedottaminen ja arviointikirjojen luominen • tapahtumakalenterin ylläpitäminen OneNotessa • oppilashuoltotyö ja oppilashuoltoryhmässä toimiminen 	<p>Ismo Jousmäki (Sijaisjärjestelyt)</p> <p>Minna Välihalo (Työjärjestykset)</p> <p>Tero Ojala</p> <p>Maija Kinnunen</p> <p>Outi Luonuansuu</p> <ul style="list-style-type: none"> • uusien henkilöiden perehdytys • tilaukset • Verso ja kiusaamisen vastainen toiminta • apulaisrehtorin sijaistaminen tarvittaessa • yleinen tiedottaminen • järjestyksen ylläpitäminen • osallistuminen lukuvuosisuunnitteluun ja tiimitoimintaan • mukana johtotiimissä • henkilöstön kehityskeskustelut, vastuualueena erityisesti alakoulun henkilökunta

KOULUN JOHTORYHMÄN JÄSENET

Sami Varstala
Eija Pulkkinen
Tero Ojala
Maija Kinnunen
Hanna Lindeman
Ismo Jousmäki

JOHTORYHMÄN TEHTÄVÄT

Johtoryhmä pohtii, kehittää ja toteuttaa Vihtavuoren koulun toimintaa yhdessä rehtoreiden kanssa. He tuovat henkilökunnalta asioita pohdittavaksi ja toteutettavaksi.

KOULUN KEHITTÄMISTIIMIT

Jos koulun käytössä on OVTES 19 §:n mukainen koulun kehittämistyöhön kohdennettu lisäkorvaus, listaus sen jakoperusteista:

Nimi	Korvaus €	Tehtävä
Ismo Jousmäki	34,60 + (100,40 vanha TVA sopimus Timo Suomiselta)	Sijaisjärjestelyt
Minna Välitalo	135	Työjärjestykset
Hanna Lindeman	65	Johtoryhmä
Ismo Jousmäki	65	Johtoryhmä
Tero Ojala	65	Johtoryhmä
Maija Kinnunen	65	Johtoryhmä
Tiina Häkkinen	45	Koollekutsuja yhtenäiskoulutiimi
Pekko Kotamäki	45	Koollekutsuja Turvallisuustiimi
Laura Kallioinen	45	Koollekutsuja EO-tiimi
Upa Karjalainen	45	VERSO-tiimi
Maija Kinnunen	45	VERSO-tiimi
Valtteri Matikainen	45	VERSO-tiimi

Jaana Väärämäki	45	VERSO-tiimi
Mauri Jauhiainen	45	Koollekutsuja viestintätiimi
Jaana Uuksulainen	45	Koollekutsuja monotiimi
Tuula Nissinen	45	Koollekutsuja tyhy-tiimi
Lassi Romppainen	45	Koollekutsuja välituntitiimi
Arja Mäkelä	45	Koollekutsuja nepsy-tiimi
Paula Aro-Suhanto	45	Kukkaisrahasto
Outi Luonuansuu	45	Kukkaisrahasto
Salla Palve	45	Liikunta
Lassi Romppainen	45	Liikunta
Tommi Tuikka	45	Musiikki
Outi Luonuansuu	45	Kuvataide
Mari-Liis Lemmetty	45	Tekstiilityö
Lassi Romppainen	15	Tekninentyö
Tommi Tuikka	15	Tekninentyö
Valtteri Matikainen	15	Tekninentyö

Työaika lv. 2022-2023

Syyslukukausi	10.8.2022 – 21.12.2022
- syysloma	17.-23.10.2022
Joululoma	22.12.2022 – 8.1.2023
Kevätlukukausi	9.1.2023 – 3.6.2023
- talviloma	27.2.2023 – 5.3.2023
- pääsiäisloma	7.-10.4.2023

Mahdollinen lauantaiyöpäivä ja korvaava vapaapäivä:

Koulupäivän lyhentäminen on sallittua vain poikkeustapauksissa. Oppilaan vuosittaisen työmäärän tulee täyttyä. Lyhentämiseen kysytään aina sivistysjohtajan lupa. Poikkeus: Lukuvuoden päätöspäivä, jos sen yhteydessä järjestetään päätösjuhla.

Opetuksen jaksot

1. jakso	10.08.2022 - 14.10.2022		
2. jakso	24.10.2022 - 21.12.2022		
3. jakso	09.01.2023 - 17.03.2023		
4. jakso	20.03.2023 - 02.06.2023		

Opetuksen rytmittyminen

Alakoulu: **Oppitunnit alkavat klo 8.15, 9.10, 10.05, 11.30, 12.30, 13.30, 14.15.**

Yläkoulu: **Oppitunnit alkavat klo 8.15, 9.15, 10.20, 11.10 / 11.30, 12.30, 13.30, 14.30.**

Kaksoistunnit voidaan pitää myös yhteen, ilman välituntia. Oppitunnit voivat päättyä klo 9.45, 10.45, 13, 14 tai 15.

2. KOULUN TEHTÄVÄ JA TOIMINTA-AJATUS

https://peda.net/laukaa/pops/luku3/3-2_valtakunnalliset-tavoitteet

Koulun tehtävä:

Vihtavuoren koulun tehtävänä on huolehtia tuntijaon ja opetussuunnitelman mukaisesta perusopetuksesta sekä tukea nuoren kehitystä itsenäiseksi, yhteistyökykyiseksi ja vastuunsa tuntevaksi yksilöksi. Jokainen oppilas on tärkeä. Turvallinen ja kannustava ilmapiiri luo pohjan oppilaan terveelle itsetunnolle ja rohkaisee häntä menestymään koulutyössä kykyjensä mukaisesti.

Toiminta-ajatus: Koulusta eväät elämälle myönteisessä ja kannustavassa ilmapiirissä. Oppilasta rohkaistaan harjoittelemaan arjen hallintataitoja ja hankkimaan elämässä ja jatko-opiskelussa tarvittavat opiskelutaidot. Samalla tuetaan terveen itsetunnon kehittymistä sekä vahvistetaan ihmissuhde- ja yhteistyövalmiuksia.

2.1. Koulun toimintasuunnitelma

Yhtenäiskoulussa henkilökunta toimii tiimeissä. Jokainen henkilökuntaan kuuluva kuuluu yhteen tiimiin ja tiimin tehtävänä on ollut kehittää omaa aluettaan koulussamme. Tiimit keskittyvät kulu- van lukuvuoden aikana uuden yhtenäiskoulun toiminnan ja toimintakulttuurin luomiseen, sekä kou- lun kehittämiseen. Keväällä koulun toimintasuunnitelma arvioitiin TEAMsin kautta ja tuo käytäntö osoittautui toimivaksi ja samaa käytäntöä pyritään jatkamaan tulevaisuudessa. Koulun toiminta- suunnitelmaan kuuluu myös koulun ulkopuolinen opetus.

Kasvatuksen ja opetuksen painopisteet Vihtavuoren koulussa

” Kannusta, kehu kaikkien kuullen ja kritisoi kahden kesken”

1. Oppilaan oman identiteetin tukeminen

- *opettelee tunnistamaan omia vahvuuksiaan*
- *kehittää sosiaalisia taitojaan sekä itsetuntoaan aikuisen ohjauksessa, myös yhteisöllisesti*

2. Harjoitellaan vuorovaikutustaitoja

- *ottaa toiminnassaan ja vuorovaikutuksessaan toiset huomioon*
- *kunnioitamme toinen toisiamme*

3. Opiskellaan ja osallistutaan toiset huomioiden

- *panostetaan oman luokan luokkahengen luomiseen ja ylläpitämiseen*

4. Harjoitellaan elämän hallintataitoja

- *huolehditaan mm. omista tavaroista, läksyistä, aikatauluista, oikeanlaisesta vaatetuksesta*
- *syöminen, nukkuminen, hygieniasta huolehtiminen*

5. Harjoitellaan vastuun ottamista itsestä ja muista

- *harjoitellaan vastuun ottamista omasta opiskelusta*
- *tuntee yleistä vastuuta myös toisten hyvinvoinnista ja turvallisuudesta*

2.2. Koulun valitsevat kehittämiskohteet lukuvuodelle 2022-2023

Koulussa on ensimmäistä kertaa sen historiassa yhteinen henkilökunnan tauko- ja työskentelytila. Koulun tehtävään ja toiminta-ajatukseen keskittyy johtoryhmä ja sen jäsenet. Päällimmäisenä lukuvuoden tavoitteena on luoda ja kehittää yhteistä toimintakulttuuria, joustavasti ja nopeasti reagoiden.

2.3. Lukuvuoden toiminnan arviointi ja kehittämiskohteet lukuvuodelle 2023-2024 (täytetään kevätlukukaudella lukuvuoden arvioinnin yhteydessä)

Toteutetaan keväällä 2023

3. OPETUSSUUNNITELMAN TOTEUTTAMINEN

3.1. Laatukriteerit

- opetuksessa sovelletaan monipuolisesti tavoitteiden mukaisia opetusmenetelmiä ja työtapoja. Oppilaiden yksilöllisyys ja erityiset tarpeet otetaan huomioon
- opettajalla on menetelmiä, joilla hän arvioi omaa toimintaansa ja opetustaan
- koulun tilat, varustetaso ja opetusmateriaalit tarjoavat edellytykset eriyttää opetusta
- koulun opetussuunnitelmaa arvioidaan ja oppilasarviointi toteutetaan opetussuunnitelman pohjalta
- opetushenkilöstö osallistuu opetussuunnitelman laadintaan sekä sen toimivuuden ja toteuttamisen arviointiin ja kehittämiseen
- opetussuunnitelman laatimisessa, toteuttamisessa, arvioinnissa ja kehittämisessä hyödynnetään koulujen välisiä yhteistyötä paikallisesti ja alueellisesti
- huoltajat ja muut yhteistyökumppanit voivat osallistua soveltuvin osin opetussuunnitelman laadintaan sekä toimivuuden ja toteuttamisen arviointiin ja kehittämiseen
- oppilaat voivat ikäkaudelleen sopivalla tavalla osallistua opetussuunnitelmasta käytävään keskusteluun, sen nojalla annetun opetuksen arviointiin ja kehittämiseen
- oppilaat saavat yleistä tietoa opetussuunnitelmasta, tietoa sen opetustarjonnasta ja ohjausta valintoihinsa
- opetussuunnitelma on perustana koulun itsearviointille ja työn jatkuvalle kehittämistyölle

3.2. Koulun toimintasuunnitelma

- Arvopohja koulun toiminnan ohjaajana, koulukohtaiset painotukset

https://peda.net/laukaa/pops/luku2/2-2_arvoperusta

- Oppimiskäsityksen toteutuminen koulun toiminnassa, koulukohtaiset painotukset

https://peda.net/laukaa/pops/luku2/2-3_oppimiskasitys

- Arvioinnin tavoitteet ja yhteisesti sovitut toimintatavat

<https://peda.net/laukaa/pops/luku6>

- Kulttuurilaukka

<https://peda.net/laukaa/pops/kk>

- TVT-strategian toteuttaminen

<https://peda.net/laukaa/pops/tvtops>

- Monialaisten oppimiskokonaisuuksien toteuttamisen suunnitelma

<https://peda.net/laukaa/pops/mo3>

- Tavoitteena on toteuttaa opetustyö ja oppimisjärjestelyt niin, että laatuksiteerit täyttyvät mahdollisimman hyvin. Tukea tarvitsevien lasten ja nuorten tukitoimet näkyvät Wilmassa myös huoltajille. Eriyttämisen tukena käytetään erilaisia opetusjärjestelyjä, E-kirjoja, äänikirjoja ja muuta eriyttävää materiaalia. Tukena ovat myös erityisopettajat ja koulunkäynnin ohjaajat.
- Koulun kotisivut ovat PedaNet-sivuilla <https://peda.net/laukaa/vihtavuoren-koulu> . Se tarjoaa myös alustan verkko-oppimiselle. Oppilailla on myös käytössä Office365-verkko-oppimisympäristö. Lukuvuoden aikana jatketaan etäopetuksessa hyödynnettyjen alustojen käyttöä myös lähiopetuksessa. Monialaisten oppimiskokonaisuuksien toteutetaan koulussa yhteistyössä eri luokkien kanssa lukuvuoden aikana.

YHTEISET TEEMAT:

- 1. Kulttuurilaukka**
- 2. Kunnan yhteinen suunnitelma oppilaiden suojaamiseksi kiusaamiselta, väkivallalta ja seksuaaliselta häirinnältä**
- 3. Oppilaskunta**
- 4. Oppilaat itsetunnon vahvistaminen positiivisen palautteen kautta**

3.3. Koulun ulkopuolella annettavan opetuksen suunnitelma

Nykyinen opetussuunnitelma edellyttää koulun ulkopuolella annettavan opetuksen lisäämistä. Tätä toteutetaan olemassa olevien talousresurssien ja mahdollisuuksien mukaan. Lukuvuoden aikana tehtävät opintokäynnit ja retket ovat opetussuunnitelman mukaista tavoitteellista koulutyötä.

Työelämään tutustumisen jaksoilla oppilaat tutustuvat oman kunnan tai talousalueen työpaikkoihin, työtehtäviin ja ammatteihin. TET-jaksot tukevat jatko-opintosuunnitelmia, ja niiden aikana oppilaat oppivat myönteisiä asenteita työntekoon. Oppilaat hankkivat työpaikat itsenäisesti, tarvittaessa opinto-ohjaajan avustamana.

7 lk TET ti 16.5.2023 tutustuminen vanhemman tai tuttavien työpaikkaan

7 lk ruokala TET

8 lk TET vko 15 11.04-14.04.23

9 lk TET vko 40 03.10-07.10.22

Vihtavuoren koululla on toteutettu runsaasti koulun ulkopuolella annettavaa opetusta opintokäyntien, retkien ja työelämään tutustumisen avulla. Liite 1. koulun ulkopuolella annettava opetus

3.4. Koulun valitsemat kehittämiskohteet lukuvuodelle 2022-2023

Lukutaidon kehittäminen, vahvistaminen, lukemaan innostaminen ja monilukutaito (erilaisia tekstityyppejä, lähdekritiikki).

3.5. Lukuvuoden toiminnan arviointi ja kehittämiskohteet lukuvuodelle 2023-2024 (täytetään kevätlukukaudella lukuvuoden arvioinnin yhteydessä)

4. OPPIMISYMPÄRISTÖN KUVAUS

<https://peda.net/laukaa/pops/luku4/4-3>

Oppimisympäristöt opetussuunnitelmassa: Oppimisympäristöillä tarkoitetaan tiloja ja paikkoja sekä yhteisöjä ja toimintakäytäntöjä, joissa opiskelu ja oppiminen ja työnteko tapahtuvat. Oppimisympäristöön kuuluvat myös välineet, palvelut ja materiaalit, joita opiskelussa käytetään.

4.1. Laatukriteerit

Laatukriteerit

Koulutilat

Kohde	Kyllä	Ei	Suunnitellut toimenpiteet	Vastuutaho
Koulun tilat ovat terveelliset ja turvalliset sekä edistävät koulussa viihtymistä.			Uusi osa valmistunut ja käytössä ja otetaan peruskorjauspuoli käyttöön	
Koulun tilat soveltuvat opetustoimintaan.				
Koulun tiloja kunnostetaan vuosittain.			Uusi osa valmistunut ja käytössä ja otetaan peruskorjauspuoli käyttöön	
Koulun opetusvälineet ovat asianmukaiset.			Uudistettu vuosien 2021-2022 aikana.	
Koulun piha-alue on turvallinen ja viihtyisä.			Rakennusprojektin avulla lisätään viihtyvyyttä. On tärkeää huomioida rakentamisen turvallisuus myös piha-alueilla. Piha-alueet luovutetaan kokonaisuudessaan viikolla 42 käyttäjille.	

Koulun työskentelyä ja turvallisuutta koskevat suunnitelmat

Kohde	Kyllä	Ei	Suunnitellut toimenpiteet	Vastuutaho
Koululla on toimintaohjeet koulu-kiusaamisten ehkäisemiseksi ja kiusaamistapausten käsittelemiseksi. Ohjeet perustuvat kunnan toimintamalliin oppilaiden suojaamiseksi kiusaamiselta, väkivallalta				

ja häirinnältä. Toimintaohjeet ovat liitteenä Toimintaohjeet on käyty lävitse henkilöstön kanssa 08.10-09.10				
Läsnäolon tukemisen ja poissaoloihin puuttumisen malli on käsitelty henkilöstön kanssa.	10.08			
Läsnäolon tukemisen ja poissaoloihin puuttumisen mallista on tiedotettu oppilaita ja huoltajia.	07.09			
Hyvinvoinnin vuosikello on käsitelty henkilöstön kanssa.	08.08			
Kriisisuunnitelma (liitteenä 4) on käsitelty koulun henkilökunnan kanssa.	10.08			
Yhteisöllisen oppilashuollon suunnitelma (vuosikello) on käsitelty koulukohtaisessa oppilashuoltopalaverissa lukuvuoden alussa. (liitteenä/toimiva linkki)	15.08			

Kohde	Kyllä	Ei	Suunnitellut toimenpiteet	Vastuutaho
Koulussa on turvallisuussuunnitelma. Se on laadittu/päivitetty (päivämäärä) ja käsitelty koulun henkilökunnan kanssa (päivämäärä). Turvallisuussuunnitelma liitteenä.			Päivitetään peruskorjauspuolen osalta syksyn 2022 aikana	
Onko koulun turvallisuuteen liittyviä suunnitelmia harjoiteltu?			Harjoitellaan lukuvuoden aikana	
Koulun järjestyssäännöt: koulun kotisivuilla https://peda.net/laukaa/vihtavuorenkoulu/alakoulu/aj https://peda.net/laukaa/vihtavuorenkoulu/y1%C3%A4koulu/jarjestyssaanno t?session-tdid=7ae2ded5-1b72-4584-b182-				

8ced7005664f&sessionhistory=e7690dd4-a9e3-11e3-8897-0021979efb7f%2C6dcff60a-340d-11ed-929e-f8f21e980ce0				
Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma https://peda.net/laukaa/vihtavuorenkoulu/laukaan-peruskoulujen-tasa-arvo-ja-yhdenvertaisuussuunnitelma/teksti/vihtavuorenkoulun-tasa-arvo-ja-yhdenvertaisuussuunnitelma-20				
Koululla on sähköinen tapahtumakalenteri sisäiseen käyttöön, johon on kirjattu vuodenajalle suunnitellut tapahtumat.			TEAMSin avulla	

4.2. Koulun toimintasuunnitelma

Uusi koulu 2021 ja peruskorjattu alakoulun puoli ovat käytössämme lukuvuonna 2022-2023. Uusi keittiö on otettu käyttöön maaliskuussa 2016 ja ruokasali elokuussa 2016. Piha-alueet on luovutettu käyttäjille lukuvuoden alussa ja parkkialueet luovutetaan syyslukukauden aikana.

Opetuskäyttöön soveltuvat tilat ovat täysimääräisesti käytössä. Kaikki tilat ovat asianmukaisia ja opetuskäyttöön sopivia. Uusi opetussuunnitelma ja oppimiskäsitys edellyttävät, että tilat ovat ajanmukaisia ja muuntojoustavia. Tärkeää on myös kiinnittää huomiota yhtenäisyyden lisäämiseen yhtenäiskoulussa joustavien tilaratkaisujen avulla ja yhteisen henkilöstön avulla. Tavoitteena on varmistaa koulun toimivuus ja pedagogisten näkökohtien riittävä huomio.

Koulun toimintoja on kehitetty oppilaiden ja henkilökunnan hyvinvointia tukevaksi. Kasvatustieteiden kuraattori yhdistelmä (kunnan ja seurakunnan yhteinen virka) osallistuu koulun oppilashuoltoon ja tukee opetushenkilöstön työtä. Kuraattori ja koulupsykologi ottavat vastaan koululla 1-2 päivään viikossa. Alakoulussa alkanut hoitosuhde jatkuu yläkoulussa ja kuraattorit ohjaavat tarvittaessa oppilaan psykologille, jos se on asian luonteen tai oppilaan toiveen mukaan tarkoituksenmu-

kaista. Kasvatussihteerille ja koulukuraattoreille oppilaan voi ohjata kuka tahansa opetushenkilöstöön kuuluva henkilö. Oppilas voi hakeutua heidän luokseen myös itsenäisesti tai vanhempien toiveesta.

Psyykkistä oppimisympäristöä on kehitetty monien ennaltaehkäisevien toimintamuotojen avulla. Tällaisia ovat mm. toiseen koskemattomuuden periaate alakoulussa, kiusaamista ehkäisevä toimintamalli, Selvä sopimus sekä oppilaiden omaa aktiivisuutta ja osallisuutta lisäävät toimintamuodot kuten oppilaskerhot, oppilaskunta-, tuki- ja kummioppilastoiminta.

Oppilaiden hyvinvointia seurataan. Kiusaamiskyselyt, jotka tehdään ala- ja yläkoulussa vuosittain. Hyvinvoinnin toteutumista on osaltaan auttaneet pienehköt opetusryhmät ja kunnan hyvinvointivuosikello. Henkilökunnan hyvinvointi on tärkeää, koska se osaltaan vaikuttaa oppilaiden hyvinvointiin.

4.3. Koulun valitsemat kehittämiskohteet lukuvuodelle 2022-2023

- Turvallisuussuunnitelmien päivittäminen
- Turvallisuuskansio opettajanhuoneeseen
- Perehdytyskansioon ohjausta turvallisuus asioihin
- Turvallisuus asioiden jalkauttaminen henkilökunnalle

4.4. Lukuvuoden toiminnan arviointi ja kehittämiskohteet lukuvuodelle 2023-2024 (täytetään kevätlukukaudella lukuvuoden arvioinnin yhteydessä)

Toteutetaan keväällä 2023

5. OPPIMISEN JA KASVUN TUKI

Koulutuksen järjestäjäkohtaisen opiskeluhoollon yleisestä suunnittelusta, kehittämisestä, ohjauksesta ja arvioinnista vastaa monialainen opiskeluhoollon ohjausryhmä. Laukaassa opiskeluhoollon ohjausryhmään kuuluu sivistyslautakunnan edustaja (pj), Hypen palvelupäällikkö, vastaava kuraattori, koulupsykologi, lukion rehtori, perusopetuksen suunnittelija ja varhaiserityiskasvatuksen palvelupäällikkö. Tarvittaessa opiskeluhoollon ohjausryhmä kutsuu kokouksiinsa käsiteltävien aihealueiden asiantuntijoita.

Oppilas- ja opiskelijahuoltolain § 13 vaatima koulukohtainen opiskeluhuoltosuunnitelma sisältyy tämän toimintasuunnitelman lukuihin 5.2.1, 5.2.2, 5.2.3 ja 5.2.4.

5.1. Laatukriteerit

- opettajilla on riittävästi tiedollisia, taidollisia ja oppimisympäristöön liittyviä valmiuksia opettaa myös erityistä tukea tarvitsevia oppilaita lähikoulussa
- koulussa kehitetään ja käytetään joustavia toimintamuotoja, joilla koulut pystyvät kohtaamaan tukea tarvitsevan oppilaan joustavasti ja tarkoituksenmukaisesti
- erilaisten ongelmatilanteiden hoitamiseen on olemassa selkeät, yhdessä sovitut toimintatavat
- opiskeluhuollosta tiedotetaan kattavasti oppilaille ja heidän huoltajilleen
- koulussa on käytössä yhteisesti sovitut toimintatavat
- koulussa käytetään moniammatillisessa yhteistyössä sovittuja varhaisen puuttumisen malleja, ja niiden vaikutavuutta arvioidaan
- koulu arvioi, miten ohjaus edistää oppilaan elämänhallintaa ja urasuunnittelua
- kouluruoan maittavuutta ja ravintosisältöjä seurataan
- miten oppilaiden erilaisuus huomioidaan?

5.2. Opiskeluhuollon koulukohtainen suunnitelma

Oppilashuolto:

Oppilashuollolla tarkoitetaan oppilaan hyvän oppimisen hyvän, psyykkisen ja fyysisen terveyden sekä sosiaalisen hyvinvoinnin edistämistä ja ylläpitämistä sekä niiden edellytyksiä kouluyhteisössä. Oppilashuoltoa toteutetaan ensisijaisesti ennaltaehkäisevänä ja koko kouluyhteisöä tukevana yhteisöllisenä oppilashuoltona. Tavoitteena on edistää kouluyhteisön ja opiskeluympäristön hyvinvointia, terveellisyttä ja turvallisuutta, esteettömyyttä, yhteisöllistä toimintaa sekä kodin ja koulun välistä yhteistyötä. Tämän lisäksi oppilailla on oikeus yksilökohtaiseen oppilashuoltoon. Monialainen yhteistyö on oppilashuollossa keskeistä. Opetussuunnitelman mukainen oppilashuolto kuuluu kai-

kille koulu yhteisössä työskenteleville. Tavoitteena on, että oppilaille ja heidän huoltajilleen tarjotaan joustavasti matalan kynnyksen oppilashuoltopalveluita kouluilla.

Oppilashuoltotyötä kehitetään kunnallista palvelurakennetta kartoittavana ja kehittävänä toimintana, johon on valjastettu toimintansa aloittanut HYPE-keskus. Hyvinvointi ja perhekeskuksen keskeisin tavoite on vaikuttaa lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointiin (Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma), sivistystoimialalla (kuntakohtainen oppilashuollon ohjausryhmä) ja yksittäisten koulujen omana toimintana (koulukohtainen oppilashuoltoryhmä). Tavoitteena on, että näillä eri tasoilla tapahtuva kehittäminen on samansuuntaista ja toisiaan tukevaa. Onnistuakseen tämä edellyttää näiden tasojen välistä vuoropuhelua.

Oppilashuollon yhteistyön järjestäminen oppilaiden ja heidän huoltajiensa kanssa

Oppilashuollon perustana on **oppilashuoltolaki**. Lain tavoitteena on turvata oppilaiden tarvitsemien oppilashuoltopalvelujen yhdenvertainen saatavuus ja laatu. Vihtavuoren koulu toimii oppilashuoltolain mukaan. Yhteistyö oppilaiden, huoltajien, opettajien ja muiden palvelutuottajien välillä tulee olla avointa, rehellistä ja ratkaisukeskeistä. Tärkeää on olla aktiivisesti yhteydessä oppilaiden huoltajiin. Koulussamme on sovittu henkilökunnan kanssa, jos koulussa ilmenee jotain normaalia poikkeavaa, niin henkilökunta on suoraan yhteydessä huoltajiin. Vihtavuoren koulun opettajakunnan kanssa on sovittu Wilmaan yhteiset vähimmäisvaatimukset.

Oppilashuollon toteuttaminen ja seuraaminen

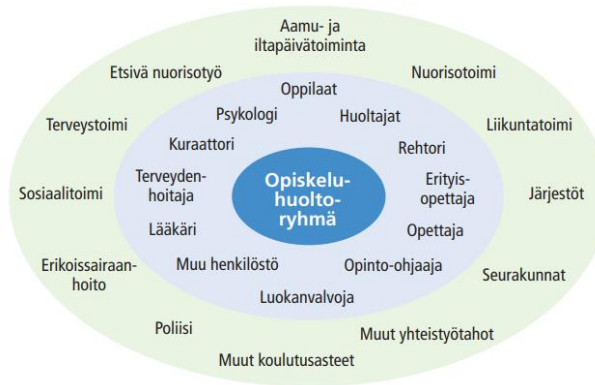
Koulumme oppilashuolto toimii joustavasti ja reagoi muutoksiin ripeästi. Koulukohtainen yhteisöllinen oppilashuoltoryhmä kokoontuu n. kerran kuukaudessa, tarvittaessa useammin ja sitä johtaa koulun rehtori. Koulukohtainen oppilashuoltoryhmä arvioi ja suunnittelee käytännön oppilashuolto toimintaa. Tämä näkyy esimerkiksi jaksotuksen, koejärjestelyiden ja yleisen tuen kehittämisessä. Tänä lukuvuonna pyrimme myös kehittämään sujuvaa ja joustavaa yhteistyötä oppilashuollon eri toimijoiden kanssa. Tänä vuonna erityisopetuksen kehittämiseen on nimetty Laura Kallioinen. Lisäksi koulussamme on Nepsy-tiimi, jota vetää erityisopettaja Arja Mäkelä.

Oppilashuollon asiantuntijoita konsultoidaan tarvittaessa ja myös säännöllisen aikataulun mukaan. Moniammatillisessa yksilökohtaisessa palaverissa tehdään **muistio** = täytetään oppilashuoltokertomus. **Se lähetetään tai välitetään asianosaisille.** Oppilaiden opintojen etenemistä ja tuen tarvetta seurataan jaksoittain. Hylätyn arvosanan uhatessa oppilaille ja hänen huoltajilleen lähetetään lukukauden lopussa kirjallinen nelosvaroitusta tiedoksi. Nelosvaroituksen saatuaan oppilas ja huoltajat sopivat järjestelyistä yhdessä aineenopettajan tai luokanopettajan kanssa, jotta opinnot voisivat edetä suunnitelmien mukaisesti.

5.2.1. Opiskeluhoollon kokonaistarve ja käytettävissä olevat opiskeluhoitopalvelut

Vihtavuoren koulussa on lukuvuonna 2022-2023 n. 650 oppilasta vuosiluokilla 0-9. Koululla on tavattavissa kouluterveydenhoitaja Leila Kekkonen 5 päivänä viikossa, koulukuraattori Anne-Maria Trygg-Jouttijärvi n. 2 päivänä viikossa vuosiluokat 7-9 ja Hanna-Mari Mäkelä n. 2 päivänä viikossa vuosiluokilla 0-6. Vihtavuoren koulupsykologina toimii Sonja Into n. 2 päivänä viikossa. Lisäksi koulullamme käy tarpeen mukaan psykiatrisen sairaanhoitaja. Koulussa hyödynnetään myös Laukaan Hyphen -toimijaverkoston muita palveluita (*esim.* erityisnuorisotyö, etsivä nuorisotyö, perheneuvolan sosiaalityö/psykologipalvelut, perhelääkärikonsultaatiot, lastensuojelun konsultaatiot, varhaisen tuen asiantuntijatyö).

Koulukohtaiseen yhteisölliseen opiskeluhoitoryhmään kuuluvat rehtorin/koulunjohtajan lisäksi erityisopettajat, opo(t), kouluterveydenhoitaja, kuraattori ja psykologi sekä henkilökunnan, huoltajien ja oppilaiden edustajat, sekä tarvittaessa sosiaalitoimen edustaja. Kokouksiin kutsutaan tarpeen mukaan sidosryhmiä: mm. nuorisotyöntekijät ja ruokapalvelu. OH-ryhmä kokoontuu noin kaksi kertaa lukukaudessa, tarvittaessa useamminkin. Kerran lukukaudessa on lisäksi **alueellinen opiskeluhoitoryhmä**. Kokoontumisissa käydään läpi kouluyhteisön hyvinvointia jokaisen näkökulmasta ja mietitään tarvittavat toimenpiteet ongelmatilanteissa.



Kuvio 3. Esimerkki opiskeluhooltoryhmän kokoonpanosta (K. Laitinen, 2014).

Oppilashuollon palvelut

Koulukuraattori-, kasvatussihteeri- ja koulupsykologipalveluiden tarkoituksena on tukea oppilaiden ja kouluyhteisön hyvinvointia. Oppilashuoltopalvelua toteutetaan ensisijaisesti ennaltaehkäisevänä koko oppilaitosyhteisöä tukevana yhteisöllisenä oppilashuoltona. Koulupsykologille ohjataan asiakkaita ensisijaisesti kuraattoreiden toimesta tai suoraan oppilaan/huoltajan kontaktin avulla.

Koulupsykologi ja kuraattorit osallistuvat oppilashuoltotyöhön oman alansa asiantuntijana sekä yksittäisen oppilaan että koko yhteisön hyvinvointiin liittyvissä asioissa. He ovat mukana suunnittelemassa koko kouluyhteisön tai luokan hyvinvointia tukevia toimenpiteitä.

Oppilailta on oikeus myös yksilökohtaiseen oppilashuoltoon. Vanhemmat tai oppilas itse voivat ottaa yhteyttä koulukuraattoreihin tai koulupsykologiin. Aloitteen yhteistyöstä voi tehdä myös viranomaistaho myös muu lapsen kanssa toimiva henkilö. Koulupsykologi- ja koulukuraattoripalveluiden tarkoitus on turvata oppilaille riittävä tuki ja ohjaus koulunkäyntiin, ehkäistä ja poistaa oppilaiden oppimiseen ja kehitykseen liittyviä sosiaalisia ja psyykkisiä vaikeuksia ja edistää koulun ja kodin välistä yhteistyötä. Palvelut ovat luottamuksellisia ja vapaaehtoisia.

Kouluterveydenhuollon tehtävänä on edistää ja ylläpitää kouluikäisten lasten ja nuorten terveyttä ja hyvinvointia yhteistyössä vanhempien ja koulun henkilöstön kanssa. Kouluterveydenhuollossa

työskentelevät kouluterveydenhoitaja ja lääkäri. Määräaikaiset koko ikäluokkaa koskevat terveystarkastukset muodostavat kouluterveydenhuollon toiminnan rungon. Peruskoulun aikana oppilailla on yhdeksän terveystarkastusta, terveystarkastuksia tehdään yksilöllisen tarpeen mukaan. Oppilaille tehdään koulun alkaessa laaja terveystarkastus ensimmäisellä luokalla, samoin murrosikää lähestyttäessä viidennellä luokalla ja peruskoulun loppuvaiheessa kahdeksannella luokalla, johon sisältyy terveydenhoitajan ja lääkärin tarkastus sekä vanhempien tapaaminen. Huoltajien kirjallisella suostumuksella laajaan terveystarkastukseen sisältyy myös opettajan arvio oppilaan selviytymisestä koulussa niiltä osin kuin se on välttämätöntä lapsen hoidon ja tuen järjestämisen kannalta.

Terveystarkastuksissa pyritään havaitsemaan tukea tarvitsevat lapset ja nuoret. Perheiden kanssa tehdään yhteistyötä tarvittavan tuen järjestämiseksi. Kouluterveydenhuollon terveystarkastukset ovat osa yksilökohtaista oppilashuoltoa ja niistä tehtävät yhteenvedot tuottavat tietoa myös yhteisöllisen oppilashuollon toteuttamiseen. Oppilaiden terveyden edistämiseksi koulu yhteisön ja opiskeluympäristön terveellisyys ja turvallisuus tarkastetaan joka kolmas vuosi yhteistyössä oppilaitoksen henkilöstön, kouluterveydenhuollon terveystarkastajan, työterveyshuollon ja työsuojeluhenkilöstön kanssa.

Eteläisellä alueella rehtorit kokoavat vuorollaan alueensa koulujen oppilashuollon toimijat alueoppilashuoltoryhmään. Ryhmän tehtävänä on seurata ja arvioida yläkoulupiireittäin oppilashuoltoa sekä sopia siihen liittyvistä käytännön järjestelyistä. Alueoppilashuoltoryhmä koostuu Lievestuoreen, Leppäveden, Satavuon, ja Vihtavuoren oppilashuolto-henkilöistä. Ryhmää on täydennetty sosiaalitoimen edustuksella sekä muilla viranomaistahoilla. Ryhmä jakaa tietoa ja suunnittelee oppilashuoltoa alueellisesti. Vihtavuoren, Leppäveden ja Lievestuoreen alueoppilashuoltoryhmät kokoontuvat yhdessä kaksi kertaa lukuvuodessa.

Laukaan Hype tukee lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointia. Hyvinvointi- ja perhekeskus HyPessä yhdistyvät lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointia tukevat palvelut hallintorajat ylitäten. Tavoitteena on tarjota saavutettavia ja oikea-aikaisia palveluja matalalla kynnyksellä asiakaslähtöisesti. Palvelut tuotetaan moniammatillisessa yhteistyössä pääasiassa kunnan sivistys- ja perusturvapalvelujen, seututerveyskeskuksen, seurakunnan ja kolmannen sektorin kanssa.

Koulukohtainen oppilashuoltosuunnitelma

Koululla päivittäin toimivat aikuiset seuraavat oppilaiden hyvinvointia tarkasti ja tarvittaessa oppilashuollon henkilöstöön otetaan yhteyttä matalalla kynnyksellä.

Oppilashuoltotyötä ohjaavia periaatteita ovat:

- toteuttaminen kaikkien esi -ja perusopetuksen aikuisten vastuulla
- koko koulu - ja esiopetusyhteisön hyvinvoinnin sekä turvallisen ja terveellisen kasvuympäristön seuraaminen ja ylläpitäminen
- suunnittelu, toteuttaminen, kehittäminen ja arviointi monialaisesti yhteistyössä huoltajien ja oppilaiden kanssa (osallisuuden vahvistaminen)
- avoimen ja kaikkia osapuolia kunnioittavan työskentelytavan tukeminen
- uusien toiminta- ja ratkaisumallien kehittäminen

Koulukohtaisessa oppilashuoltosuunnitelmassa määritellään:

- oppilashuollon kokonaistarve ja käytettävissä olevat oppilashuoltopalvelut
- yhteisöllinen oppilashuolto ja sen toimintatavat
- yksilökohtaisen oppilashuollon järjestäminen
- oppilashuollon yhteistyön järjestäminen oppilaiden ja heidän huoltajien kanssa
- oppilashuoltosuunnitelman toteuttaminen ja seuraaminen

Koulussamme on käytössä erilaisia toimintatapoja, joiden avulla on selvitetty ja arvioitu oppilashuollon tarvetta esim. luokkatasopalaverit, luokkapalaverit, opettajankokoukset, kiusaamis- ja kouluterveyskyselyt. Oppilashuollon ja -tuen tarvetta on enemmän kuin olemassa oleva resurssi antaa toteuttamismahdollisuuksia. Koulumme oppilashuolto on viime vuosina kehittynyt toimimaan joustavasti eri tilanteissa. Luokanohjaajien ja -opettajien rooli on korostunut ja heidän vastuunsa oppilashuollollisista asioista on lisääntynyt.

Kouluterveydenhuollon painopiste on ennaltaehkäisevässä terveydenhuollossa ja siihen pyritään vaikuttamaan monin eri keinoin. Kouluterveydenhuollossa vuosittaiset terveystarkastukset tehdään kaikille ja toteumaa seurataan eri tahojen toimesta. Liikunnanopettajien teettämät kuntotestit kuvaavat nuorten fyysisiä ominaisuuksia ja niiden muutoksia vuosittain (MOVE). Laajoissa terveystar-

kastuksissa hyödynnetään niiden tuloksia. Terveyden- ja hyvinvoinnin laitoksen teettämä kouluterveyskysely antaa kuvaa siitä, miten Vihtavuoren nuorison terveys on muuttunut ja ovatko koulujen painotukset vaikuttaneet heidän terveystottumuksiinsa. Täysipäiväinen terveydenhoitaja koululla mahdollistaa terveydenhoitajan osallistumisen yksilölliseen oppilashuoltoon, mikä edesauttaa opiskelijoiden terveydellisten asioiden viemistä eteenpäin. Koulutapaturmat ja ensiaputapaukset hoidetaan koululla ja tarvittaessa oppilas lähetetään jatkotutkimuksiin.

5.2.2. Yhteisöllinen opiskeluhoito ja sen toimintatavat

[Yhteisöllinen opiskeluhoito](#) edistää oppilaiden oppimista ja hyvinvointia sekä yhteisön hyvää vuorovaikutusta ja osallisuutta. Yhteisöllinen opiskeluhoito tukee koko kouluyhteisöä ja on ensisijainen opiskeluhoitoon työmuoto. Myös opiskeluhoitotyössä otetaan huomioon lapsen edun ensisijaisuus. Yhteisöllisessä työssä kehitetään ja edistetään kouluympäristön terveellisyyttä, esteettömyyttä ja turvallisuutta sekä koko yhteisön hyvinvointia. Siihen kuuluvat myös koulun toimintakyvystä huolehtiminen ongelma- ja kriisitilanteissa. Yhteisöllinen opiskeluhoito on suunnitelmallista ja tavoitteellista työtä koulun arjessa. Sitä toteuttavat kaikki koulun toimijat, ja toimintaa suunnitellaan yhdessä esim. vanhempaintoimikunnan, oppilaskunnan, ruokapalvelujen, kunnan ja seurakunnan nuorisotyöntekijöiden, psykiatristen sairaanhoitajien, muiden viranomaisten ja yhteistyötahojen kanssa lukuvuoden alussa. Kuten kaikessa koulutyössä, myös opiskeluhoitossa painotetaan oppilaiden ja huoltajien osallisuutta. Heidät halutaan mukaan etsimään keinoja parantaa hyvinvointia koulussa ja kehittämään yhteisöllisiä toimintatapoja. Koulukohtaisten ja alueellisten yhteisöllisten opiskeluhoitoryhmien osanottajat ja kokoontumisten päivämäärät sovitaan heti lukuvuoden alussa koko lukukaudelle tai -vuodelle. Yhteisöllisen opiskeluhoitotoimintaa Laukaassa ohjaavat [opetussuunnitelman](#) ja [oppilas- ja opiskelija-huoltolain](#) lisäksi Laukaan [suunnitelma oppilaiden suojaamiseksi kiusaamiselta, väkivallalta ja seksuaaliselta häirinnältä](#), [ohjaussuunnitelma](#), [hyvinvointiopetuksen vuosikello](#), [läsnäolon tukemisen ja poissaoloihin puuttumisen malli](#) sekä koulun omat järjestyssäännöt [YK järjestyssäännöt](#), [AK järjestyssäännöt](#), [yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelma](#) ja turvallisuus- ja kriisisuunnitelma (liitteenä) sekä [Laukaan perusopetuksen päihteisiin puuttumisen malli](#).

Yhteisöllisen opiskeluhoitotoiminnan suunnittelun ja tiedonkulun välineenä käytämme sähköisessä muodossa kirjattua vuosikelloa, joka on tarkoitettu koulun henkilöstön ja muiden toimintaan osallistuvien tahojen käyttöön. Yhteisöllisen opiskeluhoitotoiminnan vuosikelloon on kalenteroitu etukäteen mm. sovitut tapahtumat ja teemat, erilaiset hyvinvointiin liittyvät kyselyt ja pienryhmätoiminnat mahdollisimman tarkasti. Yhteisöllisen opiskeluhoitotoiminnan vuosikello on osa koulun lukuvuosisuunnitelmaa, ja se laaditaan osana koulun muuta toimintaa henkilökunnan ja tarvittavilta osin myös muiden toimijoiden ja sidosryhmien kanssa yhdessä. Vastuuhenkilöt laitetaan selvästi näkyviin. Tiedonkulun varmistamiseksi yhteisöllisessä opiskeluhoitotoiminnassa käsitellyjä asioita voidaan esitellä henkilöstön kokouksissa sekä oppilaskunnan hallituksen ja vanhempainyhdistyksen kokouksissa, koska niissä ei käsitellä salaisia tai yksittäisiä henkilöitä koskevia asioita.

Vihtavuoren koulun oppilashuolto toimii joustavasti tilanteen vaatimalla tavalla. Aineen- ja luokanopettajat, kasvatussihteeri, luokanohjaajat, koulunkäynninohjaajat ja erityisopettajat tekevät yhteistyötä oppilaan ja huoltajien kanssa. Huoltajien mukaan ottaminen jo varhaisessa vaiheessa lisää vaikuttavuutta. Koulukohtainen oppilashuoltoryhmä kokoontuu kerran kuukaudessa ja tarvittaessa useammin. Moniammatillisissa ryhmissä tarvittaessa otetaan mukaan muita toimijoita esim. koulu-terveydenterveystenhoitaja, -kuraattori, -psykologi ja lastensuojelu.

Kiusaamisen ennaltaehkäisy on koko yhteisön yhteinen asia. Koululla toimivat kiusaamisen sovittelun perustetut ryhmät, joiden tavoitteena on ennalta ehkäistä kiusaamista. Heidän tehtäviinsä kuuluvat mm. teemapäivät ja kiusaamisten selvittelyt tai selvittelyjen ohjaaminen. Selvä Sopimus-toiminnan avulla koulu tukee päihteetöntä ja savutonta elämäntapaa. Kerhonohjaajan peruskurssit, pienryhmätoiminta, Äxäri, melontaretket, toimintapäivät ja välituntipäivystykset toiminta yhteistyössä nuoriso- ja vapaa-aikatoimen ja seurakunnan nuorisotyön kanssa ovat tärkeä osa yhteisöllistä oppilashuoltoa.

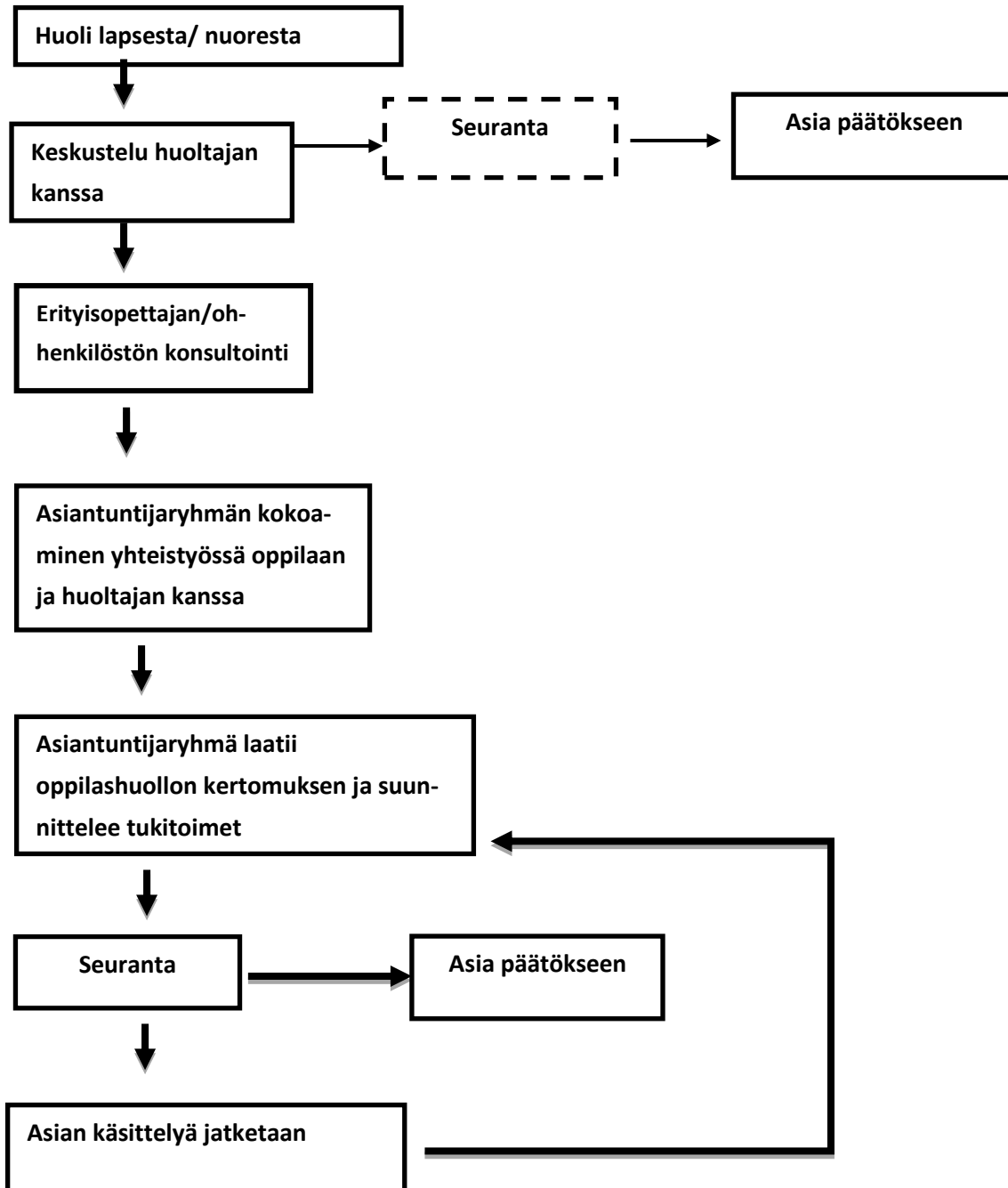
Koulumme turvallisuuteen ja terveydellisiin oloihin liittyviin asioihin pyritään vaikuttamaan koko henkilökunnan avulla. Koulussamme on turvallisuustyöryhmä, joka järjestää poistumis- ja sisälesuojautumisharjoituksia säännöllisesti. Koulun toimintaa ohjeistetaan, seurataan ja valvotaan eri viranomaisten toimesta. Vihtavuoren koululla on turvallisuus- ja kriisisuunnitelmat, joita päivitetään säännöllisesti. Koululla on oppilaskunta ja tukioppilastoimintaa. Ne ovat tärkeitä oppilaiden hyvinvoinnin kannalta. Erilaiset teemapäivät ja tempaukset ovat tärkeitä ja vaikuttavat suoraan kouluhyvinvointiin. Koulussamme on lisätty välituntiaktiivisuutta ja tänä lukuvuonna siinä on erillinen tiimi suunnittelemassa ja vastaamassa toiminnasta. Eri yhteistyötahot ovat järjestäneet ohjattua välituntiohjelmia. Ilta- / yökoulutoiminta on tarkoitus jatkaa tulevina lukuvuosina. Se lisää luokkahenkeä ja oppilaiden opettajien välistä vuorovaikutusta. Tämä osaltaan vaikuttaa ryhmän työskentelyyn oppitunneilla.

5.2.3. Yksilökohtaisen opiskeluhoollon järjestäminen

Yksilökohtaista opiskeluhoollon ovat kouluterveydenhuolto, koulupsykologi- ja koulukuraattoripalvelut sekä monialainen yksilökohtainen opiskeluhoolto. Kouluterveydenhuollossa toteutettavat laajat terveystarkastukset sekä muut määräaikaistarkastukset ovat osa yksilökohtaista opiskeluhoollon. Yksilökohtaisen opiskeluhoollon tavoitteena on seurata ja edistää oppilaan kokonaisvaltaista kehitystä, terveyttä, hyvinvointia ja op-

pimista. Oppilaan osallisuus, omat toivomukset ja mielipiteet otetaan huomioon häntä koskevissa toimenpiteissä ja ratkaisuihin hänen ikänsä, kehitystasonsa ja muiden henkilökohtaisten edellytystensä mukaisesti.

Yksilökohtaisen opiskeluhoillon prosessi



Yksittäistä oppilasta koskevan asian käsittely monialaisessa asiantuntijaryhmässä

Koulun henkilöstöllä on jatkuva velvollisuus havainnoida oppilaiden koulunkäyntiä ja kehitystä. Jos huoli oppilaasta herää, on koottava yhteistyössä oppilaan ja huoltajan kanssa asiantuntijaryhmä käsittelemään oppilaan asiaa. Henkilö, jolle asian selvittäminen työtehtävien perusteella kuuluu, kutsuu asiantuntijaryhmän

koolle yhteistyössä oppilaan ja huoltajan kanssa. Asiantuntijat kootaan tapauskohtaisesti. Ikätaso huomioiden oppilasta kuullaan ryhmän kokoonpanoa mietittäessä. Asiantuntijaryhmään voi osallistua esimerkiksi luokanohjaaja tai luokanopettaja, koulukuraattori, terveydenhoitaja, koulupsykologi, opinto-ohjaaja, rehtori, erityisopettaja tai muu tilanteessa keskeinen asiantuntija. Oppilaan suostumuksella asiantuntijaryhmään voi osallistua myös koulun ulkopuolinen henkilö. Asian käsittely kirjataan Wilman sähköiseen oppilashuoltokertomukseen. Oppilashuoltorekisteriin tallennetut tiedot ovat salassa pidettäviä.

Oppilashuoltokertomusten laatiminen

Kun yksittäistä oppilasta koskevaa asiaa käsitellään asiantuntijaryhmässä, laaditaan oppilashuoltokertomus. Vastuuhenkilö kirjaa vaadittavat tiedot oppilashuollon kertomukseen Wilman lomakkeeseen.

Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki edellyttää, että kertomukseen kirjataan seuraavat asiat:

- yksittäisen oppilaan nimi, henkilötunnus, kotikunta ja yhteystiedot sekä alaikäisen oppilaan huoltajan tai muun laillisen edustajan nimi ja yhteystiedot
- kirjauksen päivämäärä sekä kirjauksen tekijä ja hänen ammatti- tai virka-asemansa
- kokoukseen osallistuneet henkilöt ja heidän asemansa
- asian aihe ja vireille panija
- oppilaan tilanteen selvittämisen aikana toteutetut toimenpiteet kuten arviot, tutkimukset ja selvitykset
- toteutetut toimenpiteet kuten yhteistyö eri tahojen kanssa sekä aiemmat ja nykyiset tukitoimet
- tiedot asian käsittelystä moniammatillisen asiantuntijaryhmän kokouksessa, tehdyt päätökset ja niiden toteuttamissuunnitelma
- sekä toteuttamisesta ja seurannasta vastaavat tahot.

Jos sivulliselle annetaan opiskeluhuoltokertomukseen sisältyviä tietoja, oppilashuollon kertomukseen on merkittävä mitä tietoja, kenelle sivulliselle ja millä perusteella tietoja on luovutettu. Rekisterin vastuuhenkilö päättää tietojen luovuttamisesta ja määrittää käyttöoikeudet rekisteriin.

Oppilashuollon tärkein tehtävä on ennaltaehkäisevä oppilashuoltotyö. Varhaisella puuttumisella pystytään vaikuttamaan ongelmiin tehokkaasti. Koulun jokainen aikuinen on velvollinen ottamaan esille huolestuttavan asian. Ensisijainen toimija on luokanopettaja tai luokanohjaaja, joka kokoaa oppilaan oppilashuoltoryhmään tarvittavat asiantuntijat ja vastaa oppilashuollon toimien kirjaamisesta oppilashuoltokertomukseen, jollei ole muuten sovittu. Asiantuntijaryhmää muodostettaessa kuullaan oppilasta hänen ikänsä ja kehitystasonsa huomioiden. Ryhmään tulee aina kuulua vähintään yksi koulumme oppilashuollon työntekijöistä (kuraattori, psykologi tai terveydenhoitaja) tai Hyphen yhteisistä työntekijöistä (lääkäri tai psykiatrinen sairaanhoitaja). Luokanohjaaja, luokanopettaja ja huoltaja ovat merkittävässä roolissa asioiden selvittelyssä. Huoltajien mukaan ottaminen varhaisessa vaiheessa lisää vaikuttavuutta ja edesauttaa ratkaisun löytymistä.

Läsnäolon tukeminen ja poissaoloihin puuttuminen Laukaassa ja Vihtavuoressa

1.8.2022 käyttöön otettavan läsnäolon tukemisen ja poissaoloihin puuttumisen mallin sekä oppilaiden huoltajille suunnatun lisämateriaalin löydät alla olevasta linkistä.

Poissaoloihin puuttumisen malli on päivitetty Sitouttava kouluyhteisötyö -hankkeessa lukuvuonna 2021-2022, ja sen kehittämisesä kuultiin laajasti Laukaan opetushenkilöstöä, muita toimijoita sekä oppilaita ja huoltajia. Lisäksi hankkeessa annettiin valtakunnallisia suosituksia siitä, mihin suuntaan eri opetuksenjärjestäjien käytössä olevia malleja tulee kehittää.

Päivitettyä mallia testataan lukuvuonna 2022-2023. Mallin käytänteitä pääsee kommentoimaan lukuvuoden aikana tehtävissä kyselyissä.

Lisätietoja: Kirsi Haakana, luokanopettaja, Sitouttava kouluyhteisötyö -hanke
(etunimi.sukunimi@laukaa.fi)

<https://peda.net/laukaa/poissaoloihin-liittyva-toiminta-laukaassa/lasnaolon-tukeminen-ja-poissaoloihin-puuttuminen-laukaan-peru/lasnaolon-tukeminen-ja-poissaoloihin-puuttuminen-laukaassa.2:file/download/c72880483e402d078d8a17a56d9f6de8f4eb6ecd/L%C3%A4sn%C3%A4olon%20tukeminen%20ja%20poissaoloihin%20puuttuminen%20Laukaassa.pdf>

Perusopetuslain 26 §:n 2 momentin mukaan *oppivelvollisen huoltajan on huolehdittava siitä, että oppivelvollisuus tulee suoritettua.*

Perusopetuslain 35 §:n 1 momentin mukaan *oppilaan tulee osallistua perusopetukseen, jollei hänelle ole erityisestä syystä tilapäisesti myönnetty vapautusta.*

Perusopetusasetuksen 11 §:n 2 momentin mukaan *oppilas voidaan jättää vuosiluokalle, jos hän ei ole opintojen aikana eikä erillisessä kokeessa suorittanut 1 momentissa tarkoitettuja eri aineiden*

opintoja hyväksytysti tai jos sitä on oppilaan yleisen koulumenestyksen vuoksi pidettävä tarkoituksenmukaisena.

Lastensuojelulain 25 § mukainen ilmoitusvelvollisuus koskee koulun henkilöstöä eri tilanteissa. <https://thl.fi/fi/web/lastensuojelun-kasikirja/tyoprosessi/lastensuojeluilmoitus-ja-lastensuojeluasian-vireilletulo/lastensuojeluilmoitus>

5.2.4. Opiskeluhuollon yhteistyön järjestäminen oppilaiden ja heidän huoltajiensa kanssa

Oppilas voi ohjautua kouluterveydenhuollon, kuraattorin tai koulupsykologin palvelujen piiriin koulun henkilökunnan aloitteesta tai oppilaan/huoltajan omasta toiveesta. Tapaamiset tai määräaikaistarkastukset järjestetään yleensä koululla. Oppilashuollon henkilöstön yhteystiedot ovat koulun kotisivuilla ja Wilmassa.

5.2.5. Vastuut ja toimintatavat opetuksen epäämisen aikana, oppilashuollon järjestäminen

Oppilaan tuesta opetuksen epäämistilanteessa epäämisen aikana ja opetukseen palatessa tehdään suunnitelma moniammatillisessa työryhmässä, joka kutsutaan koolle aina em. tapauksissa. Koollekutsujana toimii oppilaan luokanohjaaja/-opettaja. Toimintatapaa seurataan ja vaikuttavuutta arvioidaan yhteisöllisessä oppilashuoltoryhmässä.

5.2.6. Opiskeluhoitosuunnitelman noudattaminen sekä arviointi

Koulukohtaisena opiskeluhoitosuunnitelmana noudatetaan tämän toimintasuunnitelman lukua 5 sekä koulun yhteisöllisen opiskeluhoiton sähköistä vuosikelloa, joka löytyy (*tähän nettiosoite, mistä se löytyy*). Koulukohtainen opiskeluhoitosuunnitelma perustuu oppilas- ja opiskelijahuoltolakiin sekä THL:n oppaaseen [Yhteisestä työstä hyvinvointia -opiskeluhoitoryhmä perusopetuksessa](#). Arviointi tapahtuu lukuvuoden päättyessä toimintasuunnitelman arvioinnin yhteydessä.

5.3. Yleinen, tehostettu ja erityinen tuki

https://peda.net/laukaa/pops/luku7/7-2_yleinen-tuki

https://peda.net/laukaa/pops/luku7/7-3_tehostettu-tuki

https://peda.net/laukaa/pops/luku7/7-4_erityinen-tuki

5.3.1. Yleinen tuki

Oppilaalle annettavan tuen muoto määräytyy yksilöllisten tarpeiden mukaan. Opetus järjestetään yleisopetuksena aina, kun se on mahdollista. Yleinen tuki sisältää monipuolisesti erilaisia tukimuotoja, joilla ehkäistään ja poistetaan oppimisen esteitä ja vähennetään tehostetun ja erityisen tuen tarvetta.

5.3.2. Tehostettu tuki

Tehostettuun tukeen siirrytään, jos yleinen tuki ei riitä. Oppilaalle tehdään pedagoginen arvio, jonka perusteella tuen tarve kartoitetaan. Jos oppilas siirtyy tehostettuun tukeen, hänelle tehdään oppimissuunnitelma, jolloin ainekohtaiset tukitoimet kirjataan Wilmaan. Tehostetulla tuella tarkoitetaan eriyttämistä, tukiopetusta, samanaikaisopetuksen eri muotoja, osa-aikaista erityisopetusta ja oppilashuoltoa.

5.3.3 Erityinen tuki

Jos tehostettu tuki ei riitä, oppilaalle tehdään pedagoginen selvitys yhteistyössä erityisopettajan ja aineenopettajien kanssa. Selvityksen perusteella tehdään huoltajan kanssa yhteistyössä erityisen tuen hakemus, jonka vahvistaa opetuspäällikkö. Päätökseen pohjautuen oppilaalle tehdään henkilökohtainen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma. Oppilas arvioidaan yksilöllisten tavoitteiden mukaan. Opiskelu toteutetaan joko yleisopetuksen ryhmässä eriyttäen tai erityisopetuksen ryhmässä.

5.4. Koulun valitsemat kehittämiskohteet lukuvuodelle 2022-2023

Kehitämme erityisoppilaiden integroimista yleisopetukseen. Kehitämme samalla yhteistyötä pienluokkaopettajien ja laaja-alaisten välillä. Oppilaslähtöisyyden lisääminen opetusjärjestelyjä koskien. Lukuvuoden aikana kootaan painoalueet oppiaineittain luokat 7-9.

5.5. Lukuvuoden toiminnan arviointi ja kehittämiskohteet lukuvuodelle 2023-2024 (täytetään kevätlukukaudella lukuvuoden arvioinnin yhteydessä)

Toteutetaan keväällä 2023

6 KODIN JA KOULUN YHTEISTYÖ

https://peda.net/laukaa/pops/luku5/5-2_yhteistyö

6.1. Laatukriteerit

- kodin ja koulun yhteistyön tavoitteet ja sisällöt on määritelty paikallisessa opetussuunnitelmassa
- koululla on aktiivinen ja aloitteellinen rooli kodin ja koulun yhteistyön rakentamisessa
- kodin ja koulun yhteistyötä suunnitellaan, kehitetään ja arvioidaan yhdessä huoltajien ja oppilaiden kanssa
- kodin ja koulun yhteistyö on lähtökohdiltaan positiivista ja keskustelevaa sekä tukee molempia osapuolia oppilaan kasvun ja oppimisen edistämässä
- kodin ja koulun yhteistyö otetaan huomioon koulun henkilökunnan työtehtävissä ja sen toteuttamiseen varataan riittävät resurssit ja tuki
- vanhemmille suunnatussa viestinnässä hyödynnetään teknologian suomia mahdollisuuksia (esim. Wilma)
- henkilöstöä tuetaan/koulutetaan kohtaamaan perheitä

6.2. Koulun toimintasuunnitelma

Huoltajalla on ensisijainen vastuu lapsen ja nuoren kasvatuksesta. Koulu tukee kotien kasvatustehävää ja vastaa omalta osaltaan oppilaan kasvatuksesta ja opetuksesta kouluyhteisön jäsenenä. Koulu on yhteistyössä huoltajien kanssa niin, että he voivat tukea lastensa tavoitteellista oppimista ja koulunkäyntiä. Koulu toivoo huoltajilta aktiivista yhteydenpitoa ensisijaisesti oman luokanopettajan tai luokanohjaajan kanssa.

Koulun yhteydenpitokanava vanhempiin on pääasiassa Wilma. Tarvittaessa ollaan yhteydessä puhelimitse tai sovitaan tapaamisesta. Koulun toiminnasta tiedotetaan myös kotisivuilla ja tarvittaessa kotiin lähetettävillä tiedotteilla. Oppilaan sairastuessa huoltajan tulee ilmoittaa oppilaan poissaolosta Wilman kautta luokanopettajalle tai – ohjaajalle. Koulussa järjestetään vanhempainiltoja lukuvuoden aikana sekä tarvittaessa vanhempaintapaamisia.

Vanhempainneuvosto

Koulun vanhempainneuvostoon voi tulla kuka tahansa Vihtavuoren koulun huoltaja. Vanhempainneuvosto käsittelee lukuvuoden aikana esille nousevia ajankohtaisia asioita. Kokoukset ovat vapaaehtoisia keskustelutilaisuuksia. Kutsu ja asialista lähetetään kaikille huoltajille Wilman kautta. Jatketaan viime lukuvuodelta hyväksi havaittuja etäkokouksia.

Wilmasäännöt

Vihtavuoren yläkoulun yhteisesti sovitut Wilma-pelisäännöt 2017-

Wilmaan on aina merkittävä seuraavat asiat (velvoite):

TUNTIMERKINNÄT:

- **Poissaolo oppitunnilta:**
 - Merkitse poissaolijat viimeistään seuraavan työpäivän päivänä. Mikäli olet itse poissa niin pyydä sijaista merkitsemään poissaolijat oppilaslistoihin.
 - Merkitse myös: muu toiminta (esim. kerhonojajien palaverissa) ja luvaton poissaolo.
- **Myöhästyminen oppitunnilta:** Merkitään wilmaan. Huomioita kohtaan voi merkitä kuinka paljon oppilas myöhästyi/ milloin tuli tunnille.
- **Koevaraukset:** Merkitse aina koepäivä, koealue sekä kokeen tulos.
- **Jälki-istunto/ kasvatuskeskustelu:** Merkitse Wilmaan tuntimerkintöihin. Huomioita kohtaan voi laittaa syyn.

Wilmaan olisi hyvä merkitä myös:

- **hyvää työtä / erityisen hyvää työtä**

6.3. Koulun valitsevat kehittämiskohteet lukuvuodelle 2022-2023

- Koko yhtenäiskoulun arvopäivä 2.9.2022: Suunnittelu, valmistelut, ohjeistus, materiaalijako, esillepano
- Kahvihuoneen yhteiset säännöt koko henkilökunnalle
- Näyttely- ja ripustusratkaisujen suunnittelun aloitus

6.4. Lukuvuoden toiminnan arviointi ja kehittämiskohteet lukuvuodelle 2023-2024 (täytetään kevätlukukaudella lukuvuoden arvioinnin yhteydessä)

Toteutetaan keväällä 2023

7. KOULUN KERHOTOIMINTA JA HARRASTAMISEN SUOMEN MALLIN KERHOT

<https://peda.net/laukaa/pops/luku5/5-5>

7.1. Laatukriteerit

- kerhotoiminta on monipuolista ja oppilaslähtöistä
- kerhotoimintaa pidetään osana koulun toimintaa
- kerhoilla on pätevät ja koulutetut ohjaajat
- koulukerholla on hyvä toimintasuunnitelma
- kerhotoiminnalle varataan riittävät resurssit ja asianmukaiset tilat ja välineet
- kerhotoiminnan tiedottaminen on sujuvaa ja reaaliaikaista
- Kerhotoimintaa voidaan toteuttaa sidosryhmien kanssa ja toimintaa arvioidaan sidosryhmien kanssa

7.2. Koulun toimintasuunnitelma

Yläkoulun oppilaat järjestävät kerhotoimintaa koulupiirin alakoulujen oppilaille. Nuorisokasvatus koulussa -toimintaa ohjaa kasvatussihteeri Anne-Maria Trygg-Jouttijärvi. Kerhojen vetäjille järjes-

tetään koulutus ja seurakunta vastaa vakuutuksista ja kerhotyökorvauksista. Koulumme 8.-9. luokien oppilaat voivat ohjata alakoulujen oppilaille järjestettäviä kerhoja Leppävedellä, Vihtavuorella sekä mahdollisesti Satavuolla. Kerhonohtajiksi haluavat käyvät kouluajana seurakunnan kanssa yhteistyössä järjestettävän kerhonohtajan peruskurssin (n.12h). Kerhoja perustetaan oppilaiden mielenkiinnon mukaan. Kerhot kokoontuvat kerran viikossa tai harvemmin joko koko lukuvuoden ajan tai vain osan vuotta (jaksojen mukaisesti).

Koulupäivän jälkeen oppilaille on mahdollisuus osallistua kerho-ohjaajien ohjaamiin kerhoihin sekä yhteistyössä seurakunnan kanssa vuosiluokkien 1-6 oppilaille tarkoitettuihin kerhoihin ja retkiin. Kerho-ohjaajien ohjaamista kerhoista ja retkistä tehdään erilliset toimintasuunnitelmat yläkoulun jokaiseen jaksoon erikseen. Toimintasuunnitelmat lähetään oppilaiden koteihin Wilman kautta Vihtavuorella ja Leppävedellä sekä mahdollisesti myös Satavuolla. Toimintasuunnitelmat lähetetään tiedoksi myös kunnan sekä seurakunnan viran- tai toimenhaltijoille, jotka osallistuvat toimintaedellytysten luomiseen.

Toiminnassa mukana oleville kerhonohtajille pidetään koulupäivien aikana ns. kerhonohtajien palaveria n. kerta / jakso sekä he voivat vapaaehtoisesti osallistua kerhonohtajien retkiin, joulujuhlaan, pääsiäisjuhlaan sekä kevätkokoukseen. Juhliin mahdollisesti sisältyvästä uskonnollisesta ohjelmasta tiedotetaan oppilaille sekä ilmoittautuneiden huoltajille.

7.3. Koulun valitsevat kehittämiskohteet lukuvuodelle 2022-2023

- Vihtavuoren liikuntahallin kerhojen käytössä olevan välineistön kehittäminen yhdessä liikuntakerhojen ohjaajien, liikunnan opettajien sekä seurakunnan viranhaltijoiden kanssa.
- Vihtavuoren koulun nk. Vanhan liikuntasalin kerhojen käytössä olevan välineistön kehittäminen yhdessä liikuntakerhojen ohjaajien, liikunnan opettajien kanssa sekä seurakunnan viranhaltijoiden kanssa.
- Kerhonohtajan peruskurssin toteutuksen päivittäminen huomioiden koulun käytössä olevat tilat.
- Kerhonohtajien osallistaminen entisestään toiminnan suunnitteluun ja toteutukseen.

Ohjatun välituntitoiminnan pitäminen tukioppilaiden tai/ja välituntiliikuttajien avulla. Alla ajatuksia toiminnasta. Käytännön toteutus ja ohjeistukset tulevat myöhemmin. Kaikkia ideoita ei välttämättä tulla toteuttamaan.

-yläkoululaisille: biljardi, pöytäjalkkis, pingispöydät, liikuntahaasteet, oma vuoro yläkoululaisille
-alakoululaiset: ohjatut liikunnalliset välitunnit, välinelainaamo ns. Sporttikioski, liikuntahaasteet
Mahdollisesti liikuntavälineiden lainaaminen välitunneille ns. Sporttikioski.

Kässävälkät

Paula pitänyt kerran viikossa kässävälkkää luokille 7.-9. Selvitetään tämän vuoden kuvioita.

Hiljainen välitunti

Heli/joku ohjaaja pitää hiljaista välituntia sisällä. Ajatuksena, että lapsi pääsee rauhoittumaan koulupäivän aikana. Toiminnan suunnittelu vielä kesken. Missä? Kenelle? Milloin?

Muu välituntitoiminta

Yhteistyö seurakunnan ja nuorisotoimen kanssa esimerkiksi välkkänurkkaukset yms.

Välituntitiimi kokoontuu ys aikoina ja tarvittaessa muulloin. Vastuuta ryhmässä jaetaan tasaisesti ja työtä tehdään yhdessä.

Harrastamisen Suomen mallin kerhotoimintaa on lukuvuoden aikana. Tätä kerhotoimintaa koordinoi Tuula Leppäkari ja siitä tiedotetaan myöhemmin.

7.4. Lukuvuoden toiminnan arviointi ja kehittämiskohteet lukuvuodelle 2023-2024 (täytetään kevätlukukaudella lukuvuoden arvioinnin yhteydessä)

8. AAMU- JA ILTAPÄIVÄTOIMINTA

(Jos koululla järjestetään aamu- ja iltapäivätoimintaa)

<https://peda.net/laukaa/pops/luku5/5-5>

<http://www.laukaa.fi/palvelut/aamu-ja-iltapaivatoiminta-jalkkari>

8.1. Laatukriteerit

- koulu on aidosti mukana suunnittelemassa aamu- ja iltapäivätoimintaa vanhempien ja mahdollisen palvelun tuottajan kanssa
- toiminta koetaan tärkeäksi osaksi koulun kasvatus- ja opetustehtävää
- toiminta suunnitellaan ja toteutetaan tiiviissä yhteistyössä koulun kanssa
- koulu kykenee järjestämään hyvät ja asialliset toimitilat
- aamu- ja iltapäivätoiminnassa on riittävä määrä päteviä ja koulutettuja ohjaajia
- tiedonkulku on hyvää ja ajantasaista ja tukee kaikkien lapsen kanssa toimijoiden työtä

8.2. Koulun toimintasuunnitelma

Iltapäivätoiminta eli Jälkkäri toimii Vihtavuoren koululla. Toimintaa on kaikkina arkikoulupäivinä klo 12.00 – 16.30. Ohjaajina toimii yleensä neljä henkilöä (jälkkäriäisten lukumäärän mukaan), joista yksi on vastuuhjaaja ja muut ovat koulunkäynninohjaajia. Jälkkärissä on monenlaista ohjattua toimintaa, mm. askartelua, käden töitä, liikuntaa, pelejä ja leikkejä. Lapset osallistuvat toimintaan halujensa ja voimiensa mukaan. Lisäksi lapsille tarjotaan välipala ja mahdollisuus kotiläksyjen tekoon. Myös rentoutumiseen ja vapaaseen leikkiin pyritään varaamaan riittävästi aikaa. Toiminnan tarkoituksena on tarjota 0. – 2. luokkalaisille lapsille mahdollisuus turvalliseen iltapäivien viettoon vanhempien ollessa töissä.

8.3. Koulun valitsemat kehittämiskohteet lukuvuodelle 2022-2023

Tietoa ja toimintaa

Järjestetään säännöllisiä tietoiskuja (10 - 20 min) ys-ajalla henkilökunnalle 2 – 3 kertaa ja syksy hyödyntäen valmiita materiaaleja. Selvitetään, onko omassa talossa kokemustoimijoita, jotka haluaisivat jakaa kokemuksiaan.

Päivitetään

nepsy-boxia Notessa. Boxissa koottu nepsy-materiaalia ja linkkejä eri nettimateriaaleista.

nepsy-tiimiä, jotta näkyy kaikille. Tässä tiimissä lyhyitä ajankohtaisia nostoja nepsy-teemoista.

Konkreetteja työvälineitä henkilökunnan työkalupakkiin (nepsy-kioski).

Yksi kaappi hiljaisen työn tilasta nepsy-materiaaleille. Kuukauden materiaalivinkki hiljaisen työtilan pöydälle ja teamsiin.

8.4. Lukuvuoden toiminnan arviointi ja kehittämiskohteet lukuvuodelle 2023-2024 (täytetään kevätlukukaudella lukuvuoden arvioinnin yhteydessä)

Arviointi keväällä 2023

9. OPPILAIKEN OSALLISTUMINEN

(Tukioppilas-, kummioppilas-, oppilaskunta- ja muut oppilaiden osallistumista tukevat toiminnot, oppilaiden osallistuminen oppimisen ja koulutyön suunnitteluun)

https://peda.net/laukaa/pops/luku5/5-2_yhteisty

9.1. Laatukriteerit

- koulun toimintakulttuuri on avoin, vuorovaikutteinen sekä oppilaiden ja heidän huoltajiensa osallistumista arvostava
- oppilaskunnan toiminta on tavoitteellista, suunnitelmallista ja vaikuttavaa.
- oppilaskunnan ohjaamiseen on varattu riittävästi resursseja.
- oppilaiden osallisuuden toteutumisesta opetuksessa ja koulun toiminnassa on huolehdittu.

9.2. Koulun toimintasuunnitelma

Alakoulun oppilaskunta

Alakoulun oppilaskunta muodostuu kaikista alakoulun oppilaista. Oppilaskunnan hallitukseen valitaan äänestyksellä joka luokalta (1-6) edustaja. Hallituksen jäsenet valitaan lukuvuodeksi kerrallaan. Hallitus kokoontuu keskimäärin kahdesti kuukaudessa. Oppilaskunta suunnittelee ja toteuttaa mahdollisuuksien mukaan oppilailta tulleita hankinta-, tapahtuma- ja muita ehdotuksia kouluviihtyvyyden parantamiseksi.

Yläkoulun oppilaskunta

Kaikki yläkoulun oppilaat muodostavat yläkoulun oppilaskunnan. Oppilaskunnan hallitukseen valitaan 6 – 10 jäsentä. Vaaliin voi asettua ehdokkaaksi kuka tahansa oppilas laittamalla nimensä ehdokaslistaan. Vaalin lisäksi viime vuoden oppilaskunnan hallitus on valinnut keskuudestaan uudessa hallituksessa jatkaviksi 3 – 4 viime vuoden jäsentä. Vaalissa on äänestys-oikeus kaikilla yläkoulun oppilailla siten, että jokaisella oppilaalla on käytettävissään yksi ääni. Äänestäminen on vapaaehtoista. Oppilaskunnan hallitus valitsee keskuudestaan puheenjohtajan, varapuheenjohtajan ja sihteerin sekä tarvittaessa rahastonhoitajan. Hallitus tuo esille oppilaiden näkemykset yhteisiin asioihin ja voi järjestää erilaista virkistystoimintaa. Lopullisen vaalituloksen vahvistaa rehtori.

Oppilaskunta on järjestänyt erilaista virkistystoimintaa painopisteenään liikunnallinen toiminta. Esimerkkinä välituntitoiminta, sähly-, jalkapallo- ja pingisturnaukset, vuodenaikoihin ja juhlapäiviin liittyvät tempaukset. Oppilaskunta on tehnyt yhteistyötä Nuorisovaltuuston, Nuorisotyön, Laukaan seurakunnan ja Laukaan muiden yläkoulujen oppilaskuntien kanssa. Koko koulun oppilaita on aktivoitu vaikuttamaan esimerkiksi äänestämällä toiveruoista, pyytämällä ideoita välituntiaktiviteetteihin ja välinehankintoihin.

Tukioppilaat

Tukioppilastoiminnan tarkoituksena on edistää hyviä toverisuhteita, kouluviihtyvyyttä, yhteisvastuuta sekä turvallista ja kannustavaa ilmapiiriä koulussa. Tukioppilaat järjestävät koulussa erilaisia tapahtumia, pitävät päivänavauksia ja opetustuokioita sekä tukevat oppilaiden siirtymistä alakoulusta yläkouluun toimimalla 7.-luokkalaisten kummeina. Tukioppilaaksi voi hakeutua 8. luokalla. Tukioppilasohjaaja on Lauri Virtanen yhdessä Sini Suontaustan kanssa ja tukioppilaiden koulutusvas- taava (Äxäri-kurssi) Anne-Maria Trygg-Jouttijärvi.

Tukioppilaat ovat toimineet aktiivisesti osallistuen seitsemäsluokkalaisten ryhmäytämiseen ja jär- jestäen lukuisia tapatumia, kuten esimerkiksi ystäväviikko.

Tuki- ja kummioppilastoiminta tukee nivelvaiheissa oppilaiden siirtymistä asteelta toiselle sekä aktivoi oppilaita erilaisten tapahtumien avulla.

Verso

Yläkoulussa on pidetty ja pidetään kiusaamiseen liittyviä oppitunteja. Työryhmän toiminnan tavoit- teena on kiusaamisen ennaltaehkäisy ja välitön puuttuminen mahdollisesti esille tuleviin kiusaamis- tapauksiin. Yläkoulussa luokanohjaajan tunneilla käsitellään kiusaamiseen ja vuorovaikutustaitoihin liittyvää materiaalia, harjoitellaan myönteisiä toimintamalleja ja kehitetään rakentavaa keskustelu- kulttuuria kaikilla luokilla. Alakoulussa käytetään Verso- mallia. Lisäksi alakoulun puolella paino- tetaan tunne- ja vuorovaikutustaitoja. Yläkoulussa tiimiin kuuluvat Upa Karjalainen, Jaana Väärä- mäki, Valteri Matikainen ja Maija Kinnunen. Selvitettäviä kiusaamistapauksia on ollut viime vuo- siin verrattuna vähemmän. Kiusaamisen vastaista toimintaa on esitelty vanhempainilloissa.

Alakoulussa on siirrytty keväällä 2020 verso-sovittelun piiriin. Alakoulun oppilaita on koulutettu selvittelemään oppilaiden välisiä pieniä riitoja kahden opettajan ohjauksessa. Kevään aikana sovit- telusta tuli kiinteä osa koulun kiusaamisen vastaisen toiminnan toimintakulttuuria

Selvä Sopimus

Selvä Sopimus on nuorten päihteidenkäyttöä ennaltaehkäisevä menetelmä, jossa oppilas sitoutuu päihteettömyyteen peruskoulun päättymiseen asti. Mukana oleville oppilaille järjestetään harrasteiltoja ja retkiä. Sopimus tehdään 7. lk:n syyslukukauden loppuun mennessä. Lisätietoja sopimuksesta saa internetsivuilta: www.selvasopimus.fi . Vastuhenkilö on Ismo Jousmäki.

Kulttuurilaukka

Laukaan kunta on mukana lasten- ja nuorten kulttuurikeskus Kulttuuriaitan toiminnassa, jonka kautta nuorilla on mahdollisuus löytää taiteen koko kirjo. Lukuvuoden aikana käydään läpi Laukaan perusopetuksen kulttuuriopetussuunnitelma, Kulttuurilaukka. Se koskee oppilaita esiopetuksesta yhdeksänteen luokkaan.

Kioski

Yläkoulussa toimii oppilaskunnan hallituksen organisoima kioski. Kioskivastaavana toimineet oppilaat ovat yhdessä ohjaavan opettajan kanssa vastanneet kioskin toiminnasta. Kioski on ollut keskimäärin vähintään yhden kerran päivässä avoinna. Sen toiminnasta päättää oppilaskunnan hallitus yhteistyössä rehtorin ja opettajien kanssa. Ohjaajana toimii Marja Pyöriä.

Kummioppilaat

Koronatilanne asettaa haasteita kummioppilastoiminnalle, mutta jos ja kun se saadaan toimimaan, toimitaan seuraavasti: Alakoulussa ja eskarissa on kummioppilastoimintaa. Kummien kanssa opiskellaan yhdessä, tutustutaan kouluun ja luodaan sosiaalisia suhteita. Vanhemmat oppilaat esimerkiksi leikkivät kummioppilaiden kanssa välitunneilla, neuvovat välituntialueen rajat, käyvät yhdessä kirjastoautolla, ruokailevat ja tsemppaavat pienempiä koulutyössä. Kummitoiminnan kautta viriää myös useita mono-projekteja lukuvuoden aikana.

9.3. Koulun valitsemat kehittämiskohteet lukuvuodelle 2022-2023

Aloitetaan hyvinvoinnin vuosikellon siirtäminen käytäntöön.

9.4. Lukuvuoden toiminnan arviointi ja kehittämiskohteet lukuvuodelle 2023-2024 (täytetään kevätlukukaudella lukuvuoden arvioinnin yhteydessä)

Toteutetaan keväällä 2023

10. HENKILÖSTÖN TYÖHYVINVOINTI

<https://peda.net/laukaa/pops/luku4>

10.1. Laatukriteerit

- kaikissa opetustehtävissä on pätevä henkilöstö, pitemmät sijaisuudet mukaan luettuna
- henkilöstö on perehdytetty ja tehtäväänsä sitoutunut
- henkilöstöresurssi on riittävä koulun tehtävään ja kokoon suhteutettuna
- huolehditaan henkilöstön ammattitaidon ylläpitämisestä (uuden henkilöstön perehdytys, toimiva henkilöstön täydennyskoulutus, kehittämishankkeet)
- henkilöstön tarvitsemat tukipalvelut ovat asianmukaiset (kehityskeskustelut, työterveyshuolto, mahdollisuus osallistua työnohjaukseen/vertaismentorointiryhmään ...)
- työhyvinvointia edistetään jatkuvasti ja tehdään seurantamittaus vuoden välein

Koulu **noudattaa** Opetussuunnitelman toimintakulttuurin periaatteita opetus- ja kasvatustyössä, sekä kouluyhteisössä, **arvioi** niiden toteutumista ja omaa toimintakulttuuria, **ja tekee suunnitelman** niiden toteutumisen parantamiseksi työyhteisötasolla.

Oppiva yhteisö toimintakulttuurin ytimenä

Hyvinvointi ja turvallinen arki

Vuorovaikutus ja monipuolinen työskentely

Kulttuurinen moninaisuus ja kielitietoisuus

Osallisuus ja demokraattinen toiminta

Yhdenvertaisuus ja tasa-arvo

Vastuu ympäristöstä ja kestävään tulevaisuuteen suuntautuminen

Laukaan paikalliset toimintakulttuurin periaatteet

Työyhteisöjä kehitetään jatkuvasti

Yhteistyötä edistäviä rakenteita vahvistetaan työyhteisöissä
Toimintakulttuuria arvioidaan jatkuvasti
Pienet koulut huomioidaan
Suunnitteluun järjestetään yhteistä aikaa
Huomioidaan moniammatillinen ja monialainen yhteistyö

10.2. Koulun toimintasuunnitelma

Henkilöstön vaikuttamismahdollisuuksien lisäämiseksi jokainen opettaja kuuluu yhteen tiimiin, jotka vastaavat omalta osaltaan koulun toimintakulttuurin kehittamisestä, hyvinvoinnista ja turvallisuudesta sekä tulevaisuuden kannalta keskeisistä suunnittelutehtävistä. Koulun Teams toimii edelleen tiedotuskanavana ja sinne on julkaistu keskeisiä asiakirjoja. Koulussa on johtoryhmä, joka yhdessä rehtoreiden kanssa suunnittelee, kehittää ja toteuttaa koulun arjen toimintaa. Koulu on uuden arjen edessä siirtyessään yhden ja yhteiseen taakotilaan. Vastuuta on jaettu tiimeille ja jokainen, henkilöstöön kuuluva, on saanut valita tiiminsä. Tiimejä ja niiden vastuualueita on suunniteltu yhdessä henkilöstön ja johtoryhmän kanssa. Pää tavoitteena on, että koulu reagoi joustavasti muutoksiin ja pyrkii kehittämään toimintaansa lukuvuoden aikana. Teemoina ennakoitavuus ja ennakointi.

Henkilöstön osaamisen ja ammattitaidon ylläpitämiseksi kannustetaan osallistumaan täydennyskoulutuksen taloudellisten resurssien puitteissa. Tietoa koulutustarjonnasta välitetään sähköpostilla. Erityisesti suositellaan seudulliseen täydennyskoulutukseen osallistumista; samoin kunnan järjestämään henkilöstökoulutukseen (esim. atk-, ensiapu-, ym. koulutukseen) sekä kunnan ja seurakunnan yhteiseen henkilöstökoulutukseen (esim. Toimiva koulu, K12-ohjaajakoulutus, Dialogissa ympäristön kanssa).

Kunta on hankkinut henkilökunnalle liikuntasetelit, joita voidaan käyttää erilaisiin tapahtumiin ja harrastuksiin Laukaassa ja Jyvässeudulla. Kaikkien käytössä on myös yhteinen kuntosalikortti Vih-tavuoren koulun kuntosaliin. Jokaista kannustetaan osallistumaan omaehtoiseen liikuntaan (kannustimena mm. kunnan liikuntalahjakortin arvonta).

Työterveys

Työterveyshuollon toimintasuunnitelma löytyy Intrasta: Kanslia > henkilöstöhallinto > Työterveyshuolto (<http://intra/intra.php?hid=260>) sekä myös yläkoulun opettajainhuoneissa säilytettävistä Työsuojelu ja työturvallisuus –kansioista.

10.3. Koulun valitsevat kehittämiskohteet lukuvuodelle 2022-2023

* yhteisten kahvihetkien järjestäminen klo 12.15 välkällä. Sovitaan, että pyritään menemään tuoloin paikalle.

* taukotilan järjestäminen houkuttelevammaksi, ruokapöydän paikkaa pohdittava

* Tehokas ja systemaattinen viestintä

-> ennakointi ja oman työn suunnittelu helpottaa

10.4. Lukuvuoden toiminnan arviointi ja kehittämiskohteet lukuvuodelle 2023-2024 (täytetään kevätlukukaudella lukuvuoden arvioinnin yhteydessä)

Toteutetaan keväällä 2023

Koulun toimintasuunnitelman liitteet, tai tieto mistä löytyy:

Kaikki asiakirjat löytyvät henkilöstölle TEAMSistä ja lisäksi osa asiakirjoista koulun Peda-net sivuilta.	Päivitetty viimeksi pvm
Turvallisuussuunnitelma	10.12.2021 ja päivitetty syksyn aikana
Kriisisuunnitelma	08.10.2022
Suunnitelma poikkeusolojen varalle	10.10.2021
Koulun toimintaohjeet koulukiusaamisten ehkäisemiseksi ja kiusaamistapausten käsittelemiseksi	Syksy 2022
Koulun yhteisöllisen oppilashuollon vuosikello (sähköinen tai liite)	15.08.2022

Koulun tapahtumakalenteri	Päivitty koko ajan
Koulun tuntijako	16.08.2022
Koulun tuntimäärä ja sen käyttö lv 2022-2023 (P-aseamalla)	
Koulun opetusryhmät lv 2022-23 (P-aseamalla)	
Lukuvuositedote	08.10.2022
TYHY-suunnitelma	syksy 2022
Uuden henkilöstön perehdyttämissuunnitelma	kesä 2022
Seurakunnan ja koulun sidosryhmäyhteistyön suunnitelma	syksy 2022

Toimintasuunnitelman käsittely ja hyväksyminen

Opettajat/kouluyhteisö

Paikka ja päiväys _____

Koulunjohtaja/ rehtori

1. OPINTORETKET

- 9 luokkien opintoretket (melonta)	2 /lk
- MU valinnaisryhmien esiintymiset	1
- TN ja TS ryhmien tutustumis- ja opintokäynnit	1
- TE ryhmien tutustumis- ja opintokäynnit	1
- FK kurssien retket	2
- 8 ja 9 luokkien tutustumisretket toisen asteen oppilaitoksiin ja työpaikoille.	1
- Pienryhmän tutustumiskäynnit jatko-opiskelupaikkoihin.	2-4
- Tukioppilas- ja oppilaskuntatoiminnan koulutus ja retket	6-8
- KU ryhmien tutustumis- ja opintokäynnit	1
- Yrittäjyyskasvatus tutustumiskäynnit	2
- Valinnaisaineryhmien opintoretket / alakoulu	4
- BG ryhmien retki	2
- Äksäri -kurssi	3

2. LEIRIKOULUT

- alakoulun leirikoulut	4
- kielten leirikoulu	5
- Yrittäjyyskasvatus	5

3. TYÖELÄMÄÄN TUTUSTUMISJAKSOT

o 9 luokkien TET-jaksot	5/op
o 8 luokkien TET-jakso	5/op
o 7 luokkien TET toteutetaan yhteistyössä kotien kanssa, siten että oppilas tutustuu huoltajan tai tuttavien työpaikan toimintaan.	1/op
o 7 luokkalaisilla koulun sisäinen TET, joka on viidestä kymmeneen päivää mittainen työskentelyjakso ja se suoritetaan koulun keittiössä	(1h/pvä)

4. MUU KOULUN ULKOPUOLINEN TOIMINTA

- 7 luokkien ryhmäytymispäivät	1
- Muiden luokkien mahdolliset lisäryhmäytymispäivät	1-5
- Ilta / yökoulu	1
- Liikuntapäivä kevät ja syksy	2
- Next STEP 9lk	1
- MyWay	1
- Taksvärkkipäivä	1
- Draamakurssin esiintymiset	1-2
- Eräretkeilyn retket	3
- Liikuntakurssien retket	2
- Kunnan sisäisiin urheilutapahtumiin osallistuminen	6
- Muut oppiainekohtaiset retket	1
- KLL toimintaan liittyvät matkat	5

- Nuorten Keski-Suomi hankkeeseen liittyvät matkat	3
- Kerho-ohjaaja	4
- Taitaja	1
- Nouhätä	1-2
- Opettajakunta varaa oikeuden järjestää tarvittaessa koulun ulkopuolista toimintaa	1-5
- Monialaiset opinnot	3
- Kerhotoiminnan retket	4
- Selvä Sopimus – retki	3
- Kulttuurilaukka	4

Perusopetuksen järjestäminen lukuvuoden 2022-2023 käynnistyessä

Tämä ohje perustuu 4.8.2020 julkaistuihin OKM:n ja THL:n suosituksiin.

<https://minedu.fi/-/varhaiskasvatukseen-kouluille-oppilaitoksille-ja-korkeakouluille-paivitetyt-suositukset-koronaviruksen-ehkaisemiseksi->

Tämän ohje koskee kaikkia Laukaan kunnan perusopetuksen yksiköitä 10.8.2020 alkaen. Yksiköt tekevät näihin ohjeisiin omat tarkennuksensa, liittävät ohjeen osaksi lukuvuoden toimintasuunnitelmaa ja huolehtivat oppilaiden, henkilöstön ja huoltajien tiedottamisesta soveltuvin osin ja tarkoituksenmukaisella tavalla.

1. Kouluun ei tulla oireisena.

Koronavirus aiheuttaa hengitystieinfektion, jonka oireita voivat olla mm. yskä, kurkkukipu, kuume, hengenahdistus, lihaskivut, vatsaoireet ja päänsärky (<https://thl.fi/fi/web/infektiotaudit-ja-rokotukset/ajankohtaista/ajankohtaista-ko-ronaviruksesta-covid-19/oireet-ja-hoito-koronavirus>). Kouluun tai varhaiskasvatukseen ei pidä tulla, jos on sairastumiseen viittaavia oireita.

Jos lapsi sairastuu päivän aikana, oireinen lapsi siirretään välittömästi erilliseen tilaan odottamaan huoltajaa aikuisen valvonnassa. Aikuinen välttää lähikontaktia sairastuneeseen säilyttäen riittävän etäisyyden. Jokainen yksikkö tekee oman suunnitelman tällaisia tilanteita varten.

Oireisten tulee herkästi hakeutua koronavirustestiin. Mikäli testitulos on negatiivinen ja oireilu selvästi vähenevässä, voi varhaiskasvatukseen tai kouluun palata vaikka oireet eivät olisi kokonaan väistyneet. Ennen testituloksen valmistumista on kuitenkin vältettävä kontaktia muihin. Jos oireet myöhemmin alkavat uudelleen tai lisääntyvät, tulee hakeutua uuteen testiin.

Jos oireet johtuvat allergiasta ja helpottavat selvästi allergialääkityksen aloittamisen jälkeen, voi varhaiskasvatukseen tai kouluun palata vaikka oireet eivät olisi kokonaan väistyneet. Jos oireet eivät helpota lääkkityksestä

huolimatta, tulee hakeutua testiin. Jos testitulokset on negatiivinen, voi varhaiskasvatukseen tai kouluun palata. Arvio kouluun palaamisen edellytyksistä tehdään yhdessä kodin ja koulun kesken.

2. Riskiryhmään kuuluvat

Vaikea koronavirustauti on harvinainen lapsilla, eikä sen riski ole lisääntynyt terveillä, eikä valtaosalla niistä lapsista ja nuorista, joilla on jokin pitkäaikaissairaus. Vaikean koronavirustaudin riskiryhmään kuuluvat ne lapset, joiden perussairaus muutenkin aiheuttaa suurentuneen riskin vakaville infektioille. Hoi-tava lääkäri arvioi, voiko lapsi, jolla tai jonka perheenjäsenellä on vaikea perussairaus tai joka tarvitsee säännöllistä puolustuskykyä la-maavaa lääkitystä, osallistua lähiopetukseen. Koulun tapauskohtaisia järjestelyjä koskevassa päätöksenteossa voidaan hyödyntää lääkärin arviota. Lääkärin arvion perusteella oppilas voidaan siirtää erityisten opetusjärjestelyjen piiriin rehtorin päätöksellä.

Kouluissa tai varhaiskasvatuksessa työskentelevien osalta toimenpiteet perustuvat työnantajan tekemään riskin-arvioon. Työterveyshuolto tukee työnantajaa riskinarviossa. Laukaan kunnassa riskien arviointi on toteutettu viimeksi keväällä 2020 lähiopetukseen palaamisen yhteydessä, ja tarvittavilta osin (esim. uudet työntekijät) se tehdään uudelleen.

Vakavan koronavirustaudin riskiryhmät: <https://thl.fi/fi/web/infektioaudit-ja-ro-kotukset/audit-ja-torjunta/audit-ja-taudinaiheuttajat-a-o/koronavirus-covid-19/vakavan-koronavirustaudin-riskiryhmat>

3. Opetuksen järjestäminen - tarpeettomia fyysisiä kontakteja vältetään

Koronavirus tarttuu ensisijaisesti pisaratartuntana (<https://thl.fi/fi/web/infektio-taudit-ja-rokotukset/ajankohtaista/ajankohtaista-koronaviruksesta-covid-19/tarttuminen-ja-suojautuminen-koronavirus>).

Mikäli mahdollista, koulussa vältetään lapsen ikä ja kehitystaso huomioiden tilanteita, joissa ollaan suorassa kosketuksessa muiden kanssa.

- Hygienian tehostamisesta ja fyysisten kontaktien välttämistä huolimatta on tärkeää huolehtia, että lapsi saa tarvitsemansa läheisyyden, turvan ja vuorovaikutuksen mahdollisimman samalla tavalla kuin ennenkin.
- Ryhmäkokoja koskeva sääntely on voimassa perusopetusta koskevan lainsäädännön mukaisesti.
- **Opetus järjestetään normaalin tuntijaon ja työjärjestyksen mukaisesti**
- **Alakouluissa** opetusryhmien sekoittumista vältetään esim. porrastamalla välitunteja ja ruokailuja jos se on mahdollista. Valinnaisissa aineissa ja taito- ja taideaineissa opetusryhmä voi vaihtua.
- **Yläkouluissa** opiskellaan lukujärjestyksen mukaisissa luokissa ja ryhmissä normaalin aineenopettajajärjestelmän mukaisesti. Myös yläkouluissa välituntien ja ruokailujen porrastamista voi tehdä, jos se on mahdollista.
- **Mikäli opetusryhmien erillään pitäminen on mahdotonta, panostetaan väljyyteen ja hygieniaan.**

- **Erityisopettajat** voivat opettaa tukea tarvitsevia oppilaita omissa pienryhmissä tai yksilöllisesti. Osa-aikainen erityisopetus sekä mahdollinen muu pienemmissä opetusryhmissä tapahtuva opetus pyritään järjestämään suunnitellusti.
- **Ruokailu** järjestetään mahdollisuuksien mukaan porrastetusti. Hygieniasta huolehditaan ruuanvalmistuksen ja -jakelun sekä syömisen aikana.
- **Välituntikäytännöt tarkistetaan ja ohjeet henkilökunnalle ja oppilaille kirjataan.**
- **Opetussuunnitelman mukaiset työelämä(TET/TOP)jaksot toteutetaan hygieniaohjeistuksia noudattaen.**
- Koulussa tapahtuva toiminta ei ole kokoontumislain mukainen yleinen kokous tai yleisötilaisuus. Toimintaan ei sovelleta mahdollisia kokoontumisrajoituksia.
- Isoja yhteistilaisuuksia ei tulisi järjestää, jos väljyys- ja hygieniatekijöitä ei voida huomioida.
- Muiden kuin lasten sekä koulun henkilökunnan (ml. oppilashuollon henkilöstö) oleskelua koulun alueella tulisi välttää. Lapsen ja perheen mahdollisuus tutustua koulun toimintaan järjestetään väljyys- ja hygieniatekijät huomioiden.
- Henkilökunnan kokoontumisia vältetään, esimerkiksi opettajien kokouksien järjestämisessä suositetaan etäyhteyttä
- Henkilöstön siirtyminen toimipaikkojen välillä toteutetaan suunnitellusti silloin kun se opetuksen järjestämisen kannalta on välttämätöntä, mutta erityisen tarkasti hygieniaohjeita noudattaen.

4. Hyvä käsi- ja yskimishygienia estää tartuntoja

Koronavirus tarttuu ensisijaisesti pisaratartuntana (<https://thl.fi/fi/web/infektio-taudit-ja-rokotukset/taudit-ja-torjunta/taudit-ja-taudinaiheuttajat-a-o/koronavi-rus-covid-19>). Oikein toteutettu yskimis- ja käsihygienia estää tartuntoja.

- Sekä lapset että aikuiset pesevät kätensä aina tullessaan kouluun, sekä ennen kotiinlähtöä. Lisäksi kädet pestään ennen yhteiskäyttövälineiden käyttöä, sen jälkeen, ennen ruokailua, aina ulkoa sisälle tullessa, sekä aina aivastamisen tai yskimisen jälkeen, tai kun kädet ovat näkyvästi likaiset. Kädet kuivataan ensisijaisesti kertakäyttöisiin paperisiin käsipyyhkeisiin joita järjestetään saataville.
- Jos käsienpesumahdollisuutta ei ole, käytetään käsihuhdetta. Käsihuhdetta tulee olla helposti saatavilla. Lasten käsihuhdetten käyttö tapahtuu aikuisen valvonnassa.
- Aivastamisen tai yskimisen yhteydessä suun eteen laitetaan kertakäyttönenäliina, joka heitetään roskeen heti käytön jälkeen. Jos nenäliinaa ei ole saatavilla, suojataan suu kynärtaipeella. Kädet pestään tämän jälkeen.

<https://thl.fi/fi/web/infektioaudit-ja-rokotukset/taudit-ja-torjunta/infektioiden-eh-kaisy-ja-torjuntaohjeita/kasienpesu-ja-yskiminen>

5. Siivous ja omat tavarat

Koronavirus tarttuu ensisijaisesti pisaratartuntana, kun sairastunut yskii tai aivastaa. On mahdollista, että virus tarttuu myös kosketuksen kautta. Koronavirukset eivät säily pitkiä aikoja ilmassa tai pinnoilla vaihtelevissa lämpötiloissa. Tavaroiden välityksellä tapahtuvia tartuntoja ei ole todettu. Siivouksessa käytetään heikosti emäksistä yleispuhdistusainetta. Saniteettitiloissa voi siivousta tehostaa käyttämällä desinfiointiainetta. Noudatetaan Työterveyslaitoksen siivousohjeita.

- Pyyhitään kosketuspinnat, kuten ovenkahvat, käsinojat, pulpetit ja pöydät, valokatkaisijat ja hanat vähintään päivittäin, mielellään kahdesti päivässä.
- Yhteiskäytössä olevien työvälineiden käyttö on välttämätöntä opetussuunnitelman toteuttamiseksi. Ennen välineiden käyttöä ja käytön jälkeen pestään aina kädet. Välineitä puhdistetaan mahdollisuuksien mukaan.

6. Jos koulussa todetaan koronavirustartunta

Tartuntaketjujen selvitystyö kuuluu tartuntatautilain mukaan kunnan tai sairaanhoitopiirin tartuntataudeista vastaavalle lääkärille. Jos koulussa todetaan jollakulla koronavirustartunta, selvitetään onko tapahtunut altistumista, ja altistuneet pitää jäljittää ja asettaa tartuntatautilain nojalla karanteeniin yleensä 14 vuorokaudeksi.

Koronavirustartunnan saaneen on siten oltava pois koulusta tai varhaiskasvatuksesta yleensä vähintään 14 vuorokauden ajan oireiden alkamisesta, mutta tarvittaessa pidempään niin, että hän on ollut vähintään kaksi vuorokautta oireeton ennen kuin palaa kouluun tai varhaiskasvatukseen.

Tarkempia suosituksia:

<https://minedu.fi/documents/1410845/22330894/OKM+THL+suositus+oppilaitoksille+ja+korkeakouluille+4.8.2020.pdf/25573c91-57c1-8e6d-d7a0-8f515c647896/OKM+THL+suositus+oppilaitoksille+ja+korkeakouluille+4.8.2020.pdf?t=1596550914841>

7. Mahdolliset poikkeukselliset opetusjärjestelyt

Opetushallitus on velvoittanut opetuksen järjestäjät ja koulut tekemään suunnitelman mahdollisten poikkeuksellisten opetusjärjestelyjen varalle.

<https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/perusopetuksen-jarjestaminen-182020-alkaen>

Laukaan kunnan perusopetuksessa tehdään tätä varten erillinen ohje, josta koulut tekevät omilla tarkennuksilla varustetun version ja liittävät sen osaksi lukuvuoden toimintasuunnitelmaa.

Karanteeniin määrättyjen ohjeistus Vihtavuoren koulussa

1. Opetuksen järjestäminen

Etäopetusaikana koulun jokainen opettaja laittaa tunneilla tehtävät ja kotitehtävät Wilmaan ja tai Teams luokkaryhmään. Näin oppilaan ja huoltajan on helppo löytää tehtävät eri tunneille samasta paikasta.

2. Yhteydenpidon määrä oppilaisiin ja huoltajiin

Yhteydenpidon sisältö, tapa ja aikataulu suunnitellaan yksittäisessä karanteenitapauksessa yhteistyössä perheen/oppilaan kanssa lapsen ikätaso huomioiden. Koko ryhmän ollessa karanteenissa, yhteydenpidon luokanohjaajan/opettajan kanssa pitää olla mahdollista kaikkina arkipäivinä. Oppilaan luokanohjaaja tai luokanopettaja soittaa vähintään kaksi kertaa viikossa karanteeniin määrätylle oppilaalle ja tarkistaa hänen tilanteensa opintojen ja henkisen hyvinvoinnin suhteen. Luokanohjaaja tarvittaessa pyytää aineopettajaa ottamaan ja sopimaan etäopetuksen jatkokuvioista. Luokanohjaajan tai -opettajan on tavoitettava valvontaluokkansa oppilas joko puhelimitse tai viestillä. Opettaja on oppilaiden tavoitettavissa pääsääntöisesti oppituntien aikaan ja huoltajien tavoitettavissa virkaaikana. Jos oppilaaseen tai hänen huoltajaansa ei saada yhteyttä viikkoon, niin luokanohjaaja ottaa yhteyttä erityisopettajaan ja/tai kuraattoriin ja neuvottelee jatkotoimista.

3. Tehtävien palauttaminen ja palautteen antaminen

Tehtävien palauttamisessa noudatetaan opettajan antamia ohjeita. Jos palauttamisessa on vaikeuksia, niin oppilas ottaa yhteyttä opettajaan esim. WhatsApp-viestillä. Opettaja antaa tehtävistä palautetta Wilman tuntikenttään.

4. Arviointikäytänteet ja niistä tiedottaminen

Arviointi perustuu mahdollisimman monipuolisiin näyttöihin. Opettaja voi tiedottaa koteihin arvioinnin käytänteistä ja arviointiin vaikuttavista seikoista tarkemmin.

5. Oppimisen pulmat, tuki ja pudokkaiden tavoittaminen

Oppilaita ja huoltajia kannustetaan ottamaan pikaisesti ja aktiivisesti yhteyttä opettajaan, mikäli opiskelussa ilmenee pulmia, esim. tehtävien määrässä, niistä suoriutumisessa tai sisältöjen oppimisessa.

Opettaja tarjoaa tarvittaessa tukiopetusta ja/tai ohjaajan puhelintukea. Erityisopetustunnit pyritään pitämään mahdollisuuksien mukaan erityisesti tehostetun ja erityisen tuen oppilaille.

Vihtavuoren koulu
Koulutie 2
41330 VIHTAVUORI

LIITE 4.

VIHTAVUOREN KOULUN KRIISISUUNNITELMA

Vihtavuoren koulu, Koulutie 2, 41330 Vihtavuori

Koulumme kriisivalmius

Koulumme oppilaat, henkilökuntaan kuuluvat aikuiset, oppilaiden perheenjäsenet tai muut heille läheiset ihmiset voivat joutua äkilliseen onnettomuuteen tai uhkaavaan tilanteeseen joko koulussa tai sen ulkopuolella tai heitä voi kohdata kuolema, sairaus tai onnettomuus.

Koulullamme on kriisisuunnitelma, joka sisältää erilaisia toimintamalleja kriisitilanteita varten. Henkilökuntaa perehdytetään koulun kriisityöhön, jonka tarkoituksena on tukea kriisissä olevan henkilön omaa selviytymistä ja nopeuttaa sitä. Toiminta tapahtuu eri yhteistyötahojen ja vanhempien kanssa yhteistyössä. Kansion tiedot päivitetään lukuvuoden alussa.

Vihtavuoren koulun kriisiryhmä

lv. 2022 - 2023

Kokoonpano

Sami Varstala, rehtori	P. 040-8245282
Eija Pulkkinen, apulaisrehtori	P. 0400-253246
Oona Jousmäki, erityisopettaja	P. 040-1821734
Arja Mäkelä, erityisopettaja	P. 050-3664707
Anne-Maria Trygg-Jouttijärvi, kasvatusihteeri	P. 050-3153476
Sonja Into, koulupsykologi	P. 0400-781801
Leila Kekkonen, kouluterveydenhoitaja	P. 040-5486217

TÄRKEITÄ PUHELINNUMEROITA

yleinen hätänumero 112

- Kriisikeskus Mobile 044 7888 470 <http://www.kriisikeskusmobile.fi/>

- Laukaan terveyskeskus päivystys 014 267 8562

- Laukaan seurakunta 0400 821 132

- Laukaan paloasema, päivystävä paloviranomainen, p. 0500-542 112

- Myrkytyskeskus, p. 09-471977
- Tehtaan turvallisuuspäällikkö, Tanja Kallio, p. 010 5233 723
- Varhaisen tuen asiantuntija, Aino Palokangas, p. 040-6342230

Kriisiryhmän toimenkuva

Kriisiryhmä kutsutaan kokoon rehtorin avuksi kriisitilanteessa

- mieltii jatkotoimenpiteet yhdessä kodin kanssa
- harkitsee ulkopuolisen avun tarvetta henkilökunnalle ja oppilaille
- oppilashuoltoryhmä pitää kriisikansion ajan tasalla; päivitetään aina lukuvuoden ensimmäisessä ohjelmakokouksessa; säilytys Wilman pysyvät tiedotteet
- oppilashuoltoryhmä ylläpitää kouluttautumista kriisityöhön (Aino Palokangas)
- perehdyttää uudet työyhteisön jäsenet suunnitelmaan
- kokoontuu mahdollisimman nopeasti; muutaman tunnin sisällä
- valmius nopeaan päätöksentekoon ainakin kahden, kolmen henkilön osalta
- turvallisuustiimi organisoii kriisitilanteiden harjoittelua

TIEDOTTAMINEN

Tiedottaminen kriisitilanteessa

Henkilö, joka on saanut tiedon tapahtuneesta, tiedottaa siitä rehtoreille tai jos rehtorit eivät ole paikalla asian hoitavat.

Koulun rehtorit vastaavat tiedottamisesta.

Koulun rehtori Sami Varstala, apulaisrehtori Eija Pulkkinen

Varahenkilöt: Ismo Jousmäki (yk) p. 040 – 1854037 ja Maija Kinnunen (ak) p. 040 – 1852869

Tiedon vastaanottajan tulisi selvittää (jo puhelun aikana):

- soittajan henkilöllisyys + mistä numerosta tavoittaa
- mitä on tapahtunut
- missä ja milloin
- kuka, ketkä ovat tapahtuman uhrit
- mikä on tilanne juuri nyt
- onko joku muu tahon ryhtynyt joihinkin toimenpiteisiin
- onko koululle jotain erityisodotuksia yhteistyön suhteen?

Rehtorin tehtävät:

- kutsuu kriisiryhmän avukseen
- informoi opettajakuntaa ja muuta koulun henkilökuntaa tapahtuneesta
- antaa opettajalle ohjeita ja oikeata tietoa tapahtuneesta huhujen ehkäisemiseksi
- puhuu tarvittaessa vanhempien kanssa
- on kuolemantapauksen satuttua yhteydessä kuolleen oppilaan vanhempiin
- on aktiivisesti mukana tukemassa kouluyhteisön toipumista
- pysyy henkilöstön ja oppilaiden tavoitettavissa

- hoitaa tarvittaessa yhteydet poliisiin
- hoitaa tarvittaessa yhteydet lehdistöön
- on tarvittaessa yhteydessä koulun vanhempainryhmään
- kaikki tiedottaminen koulun ulkopuolelle tapahtuu rehtorin kautta

TOIMINTAMALLEJA ERI KRIISITILANTEISSA

Onnettomuus koulussa

1. hälytä ambulanssi, **puh. 112**
2. muut opettajat avuksi
3. aloita ensiapu!
4. ilmoita terveydenhoitajalle tai terveyskeskukseen
5. ilmoita johtajalle ± tieto kriisiryhmälle ± tieto henkilökunnalle
6. vie oppilaat pois onnettomuuspaikalta
7. kokoa silminnäkijät erilleen ja pidä heistä erityistä huolta
8. ilmoita huoltajille mahdollisimman pian
9. käsittele asia luokassa oppilaiden kanssa
10. lähetä kirjallinen viesti koteihin tapahtuneesta
11. päästä järkyttyneimmät oppilaat kotiin vasta aikuisen mukana
12. jatka asian jälkipuintia henkilökunnan kanssa
13. jatka asian jälkipuintia luokassa (keskustelu luokassa)
14. seuraa oppilaiden vointia

Oppilaan kuolema

- oppilaan kuolemasta ilmoittaa perheelle pappi, poliisi tai sairaala
- tiedon saanut opettaja informoi johtajaa
- johtaja informoi opettajakuntaa
- perheen toivomuksia koteihin tiedottamisesta kunnioitetaan
- kuolemasta keskustellaan
- omaisia muistetaan ±kriisiryhmä ja oppilashuoltotyöryhmä
- oppilaiden mielenterveyttä seurataan
- järjestetään henkilökunnalle mahdollisuus jälkipuintiin

Opettajan tai koulun muun henkilökuntaan kuuluvan kuolema

- rehtori informoi ensin henkilökuntaa, sitten luokkaa ja sen jälkeen koulu yhteisöä
- kriisiryhmä järjestää henkilökunnalle ja oppilaille jälkipuintia
- opettajat järjestävät keskustelut luokissa
- vainajaa kunnioitetaan: liputtamalla, järjestämällä hiljainen hetki, osallistumalla omaisten toivoessa hautajaisiin
- seurataan oppilaiden hyvinvointia

- keskustelut luokissa

Oppilaan lähiomaisen äkillinen kuolema

- tiedon saatuaan rehtori neuvottelee kriisiryhmän kanssa
- selvitetään oppilaan huoltajan tahto asian suhteen
- rehtori tiedottaa oppilasta opettavalle opettajalle / kaikille opettajille
- rehtori selvittää, saako asiasta kertoa muulle luokalle ± perustele kertomisen edut
- opettaja ohjaa oppilaita kohtaamaan surutyötä tekevän luokkatoverin
- rehtori järjestää omaisten muistamisen
- opettaja järjestää oppilaalle keskustelumahdollisuuden, jos siihen on lupa
- opettaja seuraa oppilaan psyykkistä hyvinvointia

Itsemurhan uhka

- puhu oppilaan kanssa
- älä jätä oppilasta yksin
- tarjoudu pohtimaan yhdessä ongelmaa, älä yritä ratkaista sitä
- ongelma, jonka vuoksi oppilas on valmis tekemään itsemurhan, ei voi olla hetkessä ratkaistavissa
- kuuntele, älä tuomitse, älä vähättele
- ota yhteys kotiin oppilaan vanhempiin
- kokoa kriisi- ja / tai oppilashuoltotyöryhmä toimimaan

Itsemurha

Itsemurha koskettaa aina koko kouluyhteisöä. Rehtori sopii omaisten kanssa, miten toimitaan. Jälkipuinti on erittäin tärkeää, koska itsemurha nostattaa esiin esim. voimakasta syyllisyyttä.

- rehtori tiedottaa kriisiryhmälle
- rehtori tiedottaa henkilökunnalle
- opettaja tiedottaa oppilaille, jos perheeltä on saatu lupa kertoa tosiasiat, jotta perättömät huhut estettäisiin
- tarvittaessa voidaan järjestää vanhempainilta edellyttäen, että on saatu kertoa tapahtuneesta
- järjestetään jälkipuinti henkilökunnalle
- järjestetään erityinen tuki ja seuranta silminnäkijöille ja lähimmille ystäville
- luokissa keskustellaan opettajan johdolla tapahtuneesta (jos on lupa)
- oppilaiden vointia seurataan
- kriisiryhmä sopii muistamisesta

Vakava sairaus, vamma tai poikkeavuus

- pyritään saamaan lupa kertoa luokan oppilaille ja muulle henkilökunnalle (+ oppilaiden vanhemmille); perustele kertomisen edut (huhut, epätietoisuus)
- sovi huoltajien kanssa, mitä kerrotaan oppilaille
- oppilaan omaa mielipidettä on kunnioitettava
- opettaja järjestää tilaisuuden sairauden, vammaan tai poikkeavuuden käsittelyyn luokassa ja / tai vanhempainillassa
- vanhemmat ja / tai terveydenhoitaja antavat toimintaohjeet sairauskohtauksen varalta (kts. ensiapuohjeet)
- opettaja herättää luokkatovereiden empatian
- sairaudesta ei vaieta vaan siitä pyritään keskustelemaan avoimesti ja luontevasti

Onnettomuus tai sen uhka koulun ulkopuolella

- rehtori ottaa selville tosiasiat
- rehtori informoi muun henkilökunnan
- opettajat järjestävät keskustelun
- koulusta lähetetään tietoa kotiin tapahtuneesta ja mahdollisista reaktioista

Lapsen seksuaalinen hyväksikäyttö

- oppilashuoltotyöryhmä tai kriisiryhmä kokoontuu tiedon saatuaan
- epäillylle hyväksikäyttäjälle asian käsittelystä ei anneta tietoa

Kun vanhemmat kieltävät puhumasta

Itsemurhan tehneen nuoren vanhemmat saattavat kieltää koulua puhumasta itsemurhasta, kuolemasta, sairaudesta, vammasta tms. Koulun tulisi pyrkiä yhteistyöhön vanhempien kanssa ja kertoa miksi asia käsittely on tärkeää. Vanhemmille kannattaa korostaa sitä, ettei tarkoitus ole käsitellä perheen yksityisasiota vaan tukea lapsia selviytymään. Asian käsittelyn päätavoitteena on kertoa oppilaille myönteisistä ratkaisumalleista elämän vaikeissa tilanteissa. Vanhemmille voi todeta, että lapset joka tapauksessa tietävät usein tapahtuneesta ja pohtivat sitä keskenään. On parempi, että he saavat asiallista tietoa kuin että huhut vääristävät tapahtuneen.

ARVIOINTI KRIISITILANTEEN JÄLKEEN

- henkilökunta arvioi kriisiryhmän kanssa, miten tilanne hoidettiin
- henkilökunta käy avointa keskustelua syyllistämättä
- kriisiryhmä tekee tarvittavat muutokset kriisivalmiussuunnitelmaan

TIETOA LAPSEN KRIISISTÄ

Mikä on kriisi?

Kriisistä puhutaan yleensä silloin, kun ihminen on joutunut elämäntilanteeseen, jossa hänen aikaisemmat kokemuksensa ja keinonsa eivät riitä uuden tilanteen ymmärtämiseen ja sen psyykkiseen hallitsemiseen.

- Kriisit voidaan jakaa kehityskriiseihin ja traumaattisiin kriiseihin. Normaaleja kehitykseen ja kasvuun kuuluvia kriisejä voivat aiheuttaa esimerkiksi murrosikä, kotoa pois muuttaminen, naimisiin meno ja ensimmäisen lapsen saaminen. Suurin osa ihmisistä selviää näistä tapahtumista omin avuin, vaikka selviytyminen saattaakin joskus vaatia suuria ponnisteluja.
- Traumaattiset kriisit aiheutuvat äkillisestä, odottamattomasta ja epätavallisen voimakkaasta tapahtumasta, joka tuottaisi kenelle tahansa huomattavaa kärsimystä. Traumaattinen kriisi jakaa elämän kahtia - on elämä ennen sitä ja elämä sen jälkeen. Traumalla tarkoitetaan paitsi varsinaista traumaattista tapahtumaa, myös tapahtuman vammauttavaa vaikutusta ihmisen psyykeen. Trauma voi syntyä myös pitkän ajan kuluessa koettujen vaurioittavien kokemusten seurauksena (esimerkiksi seksuaalinen hyväksikäyttö tai perheväkivalta).

Traumatisoivia tilanteita

a) yksittäinen tapaus:

- onnettomuus
- katastrofi
- äkillinen kuolema
- väkivalta, väkivallanteko
- muu traumaattinen tapahtuma
- "vähältä piti" tilanteet

b) kasautuvat tapahtumat

- seksuaalinen hyväksikäyttö
- toistuva pahoinpitely
- sota
- avioero
- kiusaaminen
- poikkeavuus
- perheen mielenterveysongelmat + alkoholismi
- sairaus

c) lapsi elää traumaattisissa oloissa kehitysvuosinaan

Traumaattisen kriisin vaiheet

Jokainen kriisitilanne on ainutlaatuinen henkilökohtainen kokemus. Kriisin psyykkisissä reaktioissa voidaan kuitenkin erottaa erilaisia vaiheita, joilla on yhteisiä piirteitä kriisin aiheuttajasta ja kokijasta riippumatta. On tärkeä tiedostaa, että kriisireaktiot ovat normaaleja reaktioita ylivoimaisiin tilanteisiin.

Traumaattisen kriisin vaiheet:

1. **Shokkivaihe** "Ei voi olla totta!"
2. **Reaktiovaihe** "Mitä tapahtui?"
3. **Käsittelyvaihe** "Miten tästä selviää?"
4. **Uudelleen suuntautumisen vaihe** "Elämä voittaa!"

1. **Shokkivaihe** saattaa kestää muutamista hetkistä muutamaan vuorokauteen.

Tällöin ihminen

- ei kykene käsittämään tapahtunutta, jopa kieltää sen
- käyttäytyy poikkeavasti tai tilanteeseen sopimattomasti (tyynen rauhallisesti sisäisestä kaaoksesta huolimatta tai raivoisesti, jopa sekavasti)
- ei ehkä jälkeenpäin muista tämän vaiheen tapahtumia (ei myöskään annettuja ohjeita)

2. **Reaktiovaihe** voi olla muutaman viikon tai muutaman kuukauden mittainen.

Reaktiovaiheessa

- ihminen yrittää saada käsitystä tapahtuneesta: miksi ja miten kaikki tapahtui
- henkiset puolustuskeinot alkavat toimia paremmin, tapahtuman kieltäminen vähenee
- ihmisellä voi olla mm.
 - * erilaisia ruumiillisia oireita
 - * ahdistuneisuutta, joskus kohtauksia
 - * masennusoireita; itkuisuus, vetäytyminen, syyllisyydentunteet, ruokahaluttomuus, univaikeudet
 - * vihamielisyyttä, mm. toisten syyllistämistä
 - * tunteiden peittämistä, näennäistä tilanteen hallintaa.

3. **Käsittelyvaihe** kestää muutamista kuukausista vuoteen. Tällöin

- tapahtumat hyväksytään
- siihen ja menneeseen elämäntilanteeseen keskittyminen vähenee

- oireet ja tuntemukset vähenevät

Toipumisen edetessä psyykkiset ja fyysiset oireet poistuvat ja mieliala korjaantuu. Kriisireaktio voi kuitenkin tässä vaiheessa myös lukkiutua ja muuttua psyykkiseksi häiriöksi (posttraumaattinen stressihäiriö) ja tällöin tarvitaan ammattiaut-tajan apua.

4. Uudelleen suuntautumisen vaiheessa tapahtuu lopullinen toipuminen. Ihminen on kyennyt käsittelemään tapahtu-neen siten, että se ei enää rajoita elämää. Kukaan ei ole kriisin jälkeen ennallaan, mutta parhaassa tapauksessa ihminen on vahvempi ja paremmin valmistautunut kohtaamaan vastoinkäymisiä.

Posttraumaattinen stressihäiriö

Traumaattisen tapahtuman jälkeen kehittyvien vaivojen ja oireiden muodostumasta

käytetään psykiatrisessa diagnostiikkaluokituksessa DSM-IV termiä posttraumaattinen

stressihäiriö (Post-traumatic stress disorder, PTSD). Posttraumaattisesta stressihäiriöstä

käytetään myös termiä traumaperäinen stressireaktio.

Posttraumaattisen stressihäiriön diagnostiset kriteerit

A. Henkilö, joka on kohdannut traumaattisen tapahtuman, jossa:

hän joko todisti tai joutui tekemisiin tapahtuman tai useiden tapahtumien kanssa, joihin liittyi todellinen tai uhkaava kuo-leman tai vakavan loukkaantumisen vaara tai uhka oman itsen tai muiden fyysistä koskemattomuutta kohtaan reaktioon liittyi pelkoa, avuttomuuden tunnetta tai kauhua. Huom. lapsilla se voi ilmetä sekavana tai levottomana käyttäytymisenä

B. Traumaattinen tapahtuma koetaan jatkuvasti uudelleen vähintään yhdellä seuraavista tavoista:

toistuvia ja tungettelevia kärsimystä tuottavan tapahtuman mieleen palautumista (kuvia, ajatuksia tai havaintoja). Huom. pienillä lapsilla voi esiintyä toistuvia trauman aihepiiriin liittyviä leikkkejä toistuvat tapahtumaan liittyvät painajaiset. Huom. Lapsilla voi esiintyä pelottavia unia, joiden sisältöä ei voi tunnistaa. Toimiminen tai tunteminen ikään kuin traumaattinen tapahtuma toistuisi (kokemuksen uudelleen eläminen, mielikuvat, hallusinaatiot, takautumat). Huom. Pienet lapset voivat toistaa traumaan liittyvää käyttäytymistä henkilö kokee voimakasta psyykkistä ahdistuneisuutta tai kärsimystä joutues-saan kohtaamaan traumaattista tilannetta tai sen aihepiiriä symboloivia tai muistuttavia tilanteita fysiologinen reagointi jouduttaessa kohtaamaan traumaattista tapahtumaa symboloivia tai muistuttavia sisäisiä tai ulkoisia tekijöitä.

C. Itsepintainen traumaan liittyvien ärsykkeiden välttäminen tai reagointiherkkyyden turtuminen (jota ei ole esiintynyt ennen traumaa), josta on osoituksena vähintään kolme seuraavista:

- pyrkimys välttää traumaan liittyviä ajatuksia, jotka palauttavat mieleen traumaan liittyviä
- muistoja
- kyvyttömyys palauttaa mieleen traumaan liittyviä tärkeitä tekijöitä
- merkittävästi vähentynyt kiinnostus tai osallistuminen tärkeisiin toimintoihin
- ulkopuolisuuden tai toisista vieraantumisen tunne
- tunneilmaisujen rajoittuneisuus (esim. kyvyttömyys tuntea rakkautta)
- tunne tulevaisuuden lyhentymisestä (esim. ei odota menestyvänsä ammatillisesti),
- menevänsä naimisiin, saavansa lapsia tai elävänsä vanhaksi)

D. Itsepintaisia vireystason oireita (eivät olleet todettavissa ennen traumaa), joista on osoituksena vähintään kaksi seu-raavista:

- nukahtamis- tai nukkumisvaiheet
- ärtyneisyys tai vihanpurkaukset

- keskittymisvaikeudet
- liiallinen varuillaanolo
- liiallinen pelokkuus

E. Häiriön kesto (kriteerien B, C, ja D mukaisia oireita) yli kuukauden

F. Häiriö aiheuttaa kliinisesti merkittävää epämukavuutta tai heikentymistä sosiaalisessa, ammatillisessa tai muussa tärkeässä toiminnassa.

Stressihäiriö on

- akuutti, jos oireet ovat kestäneet alle kolme kuukautta
- krooninen, jos oireet ovat kestäneet kolme kuukautta tai kauemmin
- viivästynyt, jos oireet alkavat yli kuukauden kuluttua tapahtuneesta

On tärkeää huomata, että edellä kuvatut reaktiot ovat normaaleja tapahtuman jälkeisinä viikkoina. Posttraumaattinen stressihäiriö on kyseessä vasta, kun stressireaktiot ovat jatkuneet yli kuukauden.

TIETOA LAPSEN TUKEMISESTA SURUSSA

Kuolemasta kertominen lapselle

- sanoman pitäisi tulla luotetulta henkilöltä
- varmista, että tieto on oikea
- varmista sopiva, häiriötön paikka uutisen kertomiseen
- kerro asia avoimesti ja selvästi, mutta riittävästi henkisesti siihen valmistuneena
- älä siirrä asian kertomista
- varaa aikaa lapsen tai nuoren kanssa olemiseen
- vältä sellaisia kliseitä kuin "kaikki tulee hyväksi"
- saata lapsi kotiin tai sinne, missä perhe on
- kerro luokan muille lapsille ja läheisille ystäville vanhempien luvalla

Muistaminen koulussa

Oppilaan tai opettajan kuolema huomioidaan esim. muistohetkellä, johon voi sisältyä esim.

- hiljainen hetki
- rehtorin muistosanat
- luokanopettajan puhe
- sopiva runo
- papin puhe
- laulua, musiikkiesityksiä

Jos kuolemasta ilmoitetaan koulupäivän aikana, oppilaat laskevat lipun puolitankoon.

Muistaminen luokassa

Lapset otetaan mukaan päättämään, miten muistetaan. Näin kanavoidaan lasten energia ja luovuus ilmaisemaan surua konkreettisesti. Symboliset eleet saattavat auttaa oppilasta jäsentämään ajatuksia ja tunteita. Kun hän saa muuttaa ne toiminnaksi, käsittämättömästä tulee konkreettinen.

- kynttilä ja / tai kuva, kukka, liina vainajan pulpetilla
- istutetaan puu kuolleen muistoksi
- lapset muistelevat luokkatoveriaan; muistikirjoitus, runo tms. joka toimitetaan vainajan omaisille
- pulpetin säilyttäminen kuvan kanssa lukuvuoden loppuun

Keskustelu luokassa

Opettajan oman jälkipuinnin pitäisi olla kunnossa ennen kuin hän järjestää keskustelua luokassa. On hyvä noudattaa periaatetta, että asiantuntija auttaa opettajaa, opettaja luokkaa. Jos opettaja ei kuitenkaan pysty asiaa käsittelemään luokassa, neuvotellaan, kuka sen tekee.

Keskustelun kulku:

A. Aloitusvaihe: Ohjaaja kertoo mitä tulee tapahtumaan, perustelee miksi, ja selvittää menettelytavan. Keskustellaan, koska tapahtumisen aiheuttamista reaktioista puhuminen on tärkeää.

B. Säännöt: Ei puhuta ulkopuolisille, ei juoruilla toisten puhumisia, mutta omista asioistaan saa puhua. Jokainen kertoo, miten ja keneltä sai tiedon; ei muuta puhepakkoa. Taukoja ei pidetä. Kaikki ovat paikalla loppuun saakka.

C. Faktat: Oppilaat kertovat, miten, keneltä ja missä saivat tietonsa. Opettaja kertoo tosiasiat: tapahtumien kulku ja mahdolliset syyt. Mukana voi olla asiantuntija: poliisi, paikalla ollut ensihoitaja tai joku muu.

D. Ajatusvaihe

- Mikä oli ensimmäinen ajatus?
- Mikä tuntui pahimmalta?
- Ajatteliko joku muu samoin?
- Mitkä ajatukset ovat jääneet mieleen?

E. Reaktiovaihe

- Mitä tunsit (pelkoa, raivoa, sääliä)
- Mitä teit, looginen aikajärjestys tapahtumien kulusta
- Reagoiko joku muu samoin?
- Autetaan löytämään samanlaisia tuntemuksia kuin muilla

F. Informaatio

- Kerätään yhteen reaktioita
- Opettaja kertoo odotettavissa olevia reagoititapoja
- Opettaja antaa neuvoja

G. Yhteenveto ja päätös

Käydään läpi arjen järjestelyt, töihin palaaminen. Suunnitellaan myöhempiä tapahtumia (esim. hautajaiset tai keskustelutilaisuus)

Osallistuminen hautajaisiin edellyttää:

- valmistelua ± lapsen tulee tietää, mikä odottaa
- aikuinen saattaja, omainen koko ajan mukana
- jälkipuintiin mahdollisuus; keskustelu hautajaisista

Opettajan neuvoja

Opettaja voi neuvoa oppilasta:

- puhumaan vanhempien kanssa tapahtuneesta
- puhumaan ystävien kanssa
- hankkimaan lisää tietoa tapahtuneesta
- kirjoittamaan runoja, päiväkirjaa...

- kuuntelemaan musiikkia
- käymään tapahtumapaikalla / haudalla
- tekemään jotain yhdessä, esim. surevan perheen hyväksi

Surevan lapsen kohtaaminen

- keskustele avoimesti ja kunnioittavasti
- ota huomioon keskustelukumppanin ikä
- vältä abstrakteja selityksiä
- jos lapsi on käsittänyt tai ymmärtänyt asioita väärin, oikaise ne
- älä kuvaa kuolemaa sanoilla "matka" tai "uni", koska lapsi silloin voi odottaa kuolleen palaavaksi tai heräävän tai pelätä nukahtamista
- varaa aikaa ongelman käsittelyyn
- suhtaudu myönteisesti kysymyksiin ja keskusteluun
- valmistaudu siihen, että keskustelu saattaa olla lyhyt
- katsellaan valokuvia, albumeja ym.
- käykää hautausmaalla
- hyväksy lasten leikit
- tee menetyksestä todellinen
- näytä omat tunteesi
- anna lasten osallistua hautajaisiin
- vaali vainajan muistoa
- rohkaise tunteiden käsittelyä
- jatka normaalia yhteydenpitoa kotiin
- toimi niin, mikäli mahdollista, ettei lapselle tulisi lisää erokokemuksia
- puhu lasten kanssa heidän mahdollisista syillisyydentunteistaan

Lasten ja vanhempien käyttäytyminen

Lapset usein:

- tukevat ja lohduttavat vanhempia aktiivisesti
- varttuvat liian nopeasti, ottavat vanhemman roolin, huolehtivat nuoremmista sisaruksista
- arvailevat mitä tapahtui

Vanhemmat usein:

- aliarvioivat sen, mitä lapset ymmärtävät
- aliarvioivat lasten reaktioiden syvyyden ja keston
- laiminlyövät tosiasioiden kertomisen
- ovat omien reaktioidensa vallassa, joten heidän emotionaalinen sensitiivisyytensä lasten tarpeille on vähentynyt
- tulevat ylisuojeleviksi tai laiminlyövät lapsiaan
- kokevat vaikeuksia sääntöjen ja kurin ylläpitämisessä
- osoittavat lisääntyntä ärtyvyyttä ja jännittyneisyyttä

TIETOA ONGELMIEN TUNNISTAMISEKSI

Masentuneen tunnistaminen

- univaikeudet, ei nuku tarpeeksi tai on koko ajan unelias
- syömisvaikeudet, ei syö tarpeeksi tai syö suruunsa
- voimattomuus, olen ihan poikki, en jaksa enää
- apatia, vetäytyminen: harrastukset, ystävät yms. eivät enää kiinnosta
- vihamielisyys: voimakasta kiukuttelua, äksyilyä
- keskittymisvaikeudet, yliviikkaukset
- itseinho, olen ruma, ei minusta pidetä
- itkuisuus, surullisuus hallitsevaa

- tuomiopäivän tunteet: puhuvat, ajattelevat, kirjoittavat kuolemasta

Itsemurhauhkan tunnistaminen

Masennuksella on merkittävä yhteys itsemurhiin. Pitkään jatkuneen masennuksen ja mahdollisesti itsemurhaan liittyvien puheiden pitäisi herättää näkemään, onko merkkejä

itsemurhavaarasta. Muita merkkejä:

- aiempi itsemurhayritys
- itsemurhasta puhuminen tai sillä uhkaaminen
- itsemurhan suunnittelu ja tavaroiden pois lahjoittaminen
- kuoleman jatkuva ajatteleva
- itsemurhan tehneen tunteminen
- samaistuminen johonkin, joka on tehnyt itsemurhan ja käytöksen muuttaminen samaan suuntaan
- mahdollinen trauma itsemurhan näkemisestä ja syyllisyyden tunteminen
- väkivaltaisesti kuollut sukulainen
- äskettäin koettu tärkeä menetys: läheisen lähtö, riita, seurustelusuhteen päätyminen tai itsetunnon menetys epäonnistumisen tai hylkäämisen seurauksena
- alkoholin tai muun huumeen väärinkäyttö
- impulsiivinen tai väkivaltainen käytös
- ei voimia lähestyä ongelmia, ei ulospääsytietä, ongelmien ratkaisutalaisuuksien torjunta, vakuuttuneisuus siitä, että kuolema on ainoa vaihtoehto
- ylikorostuneet vaatimukset, joista seuraa liikakriittisyys omaa itseään kohtaan

OLE HYVÄ KUUNTELIJA

Usein hiljaisuus voi olla paras lahja - kuuntele vain. Ole aktiivinen kuuntelija - silloin toiselle tulee olo, että välität ja voit hyvin kuunnella hänen tarinansa. Kysymysten tekeminen on osa aktiivista kuuntelua. Kysymyksillä saa lisätietoa. Varo syyttämästä. Älä esim. kysy "Miksi et tehnyt kotitehtäviäsi tällä viikolla?". Voit osoittaa huolesi kysymällä esim. "Olen huomannut, että olet viime aikoina vaikuttanut väsyneeltä. Vaivaako jokin asia sinua?". Kolmas osa aktiivista kuuntelua on osoittaa välittämistä. Nuoren tarvitsee kuulla "Minä välitän sinusta, sinä olet minulle tärkeä." Minä en kestäisi, jos sinulle tapahtuisi jotain". Kun olet aloittanut keskustelun kuuntelemalla, voit myös puhua. Kerro huomioistasi. Kysy mistä on kyse, mitä nuori tuntee ja ajattelee. Kysy mitä ratkaisuja hän on miettinyt.

Jos epäilet itsemurhavaaraa, kysy suoraan onko nuori ajatellut itsemurhaa. Kysyminen ei aiheuta itsemurhaa! Ei AIDS:sta puhuminenkaan johda siihen, että nuori lähtee hakemaan tartuntaa. Päinvastoin antamalla nuoren puhua siitä mikä on jo hänen mielessään voi olla ensimmäinen ja isoin askel kohti ongelmanratkaisua. Se voi vapauttaa hänet kertomaan kauhean salaisuutensa. Salaisuuden, joka vahvistaa hänen käsitystään siitä, että hän on hullu tai ei-hyväksyty.

KIRJALLISTEN VIESTIEN MALLEJA

Kirjemalli menehtyneen oppilaan luokkatoverin kotiin:

_____ luokka on tänään saanut surullisen tiedon, että ... on menehtynyt. Tämä asia koskettaa syvästi meitä kaikkia, varsinkin luokan oppilaita. Lähipäivinä käytämme paljon

aikaa tapahtuneesta puhumiseen. Kouluterveydenhoitaja on myös paikalla ja pappi osallistuu muistotuokioon. Lapsille on tärkeää, että myös kotona voidaan puhua avoimesti

tapahtuneesta. Annamme lisätietoja tarvittaessa.

Luokanohjaaja _____

Yhteystiedot:

Kirjemalli kotiin hautajaisiin osallistumisesta:

Koulumme oppilas _____ haudataan _____ päivänä _____ kuuta klo _____. Olemme vainajan perheen kanssa sopineet, että luokka osallistuu hautajaisiin. Osallistuminen on vapaaehtoista. Kaikkien läsnäolo on kuitenkin toivottavaa. Osallistumisella on merkitystä surun käsittelyssä. Johtaja, luokanopettaja ja _____ osallistuvat tilaisuuteen. Lapsille on tärkeää, että mukana on joku omainen.

AIHEESEEN LIITTYVÄÄ KIRJALLISUUTTA

- Aylan Ofra Selviydyn -yhteisön tuki ja selviytyminen 1995
- Dyregrov Atle Katastrofipsykologian perusteet 1994
- Dyregrov Atle Lapsen suru 1993
- Dyregrov Atle Sorg och amsorg
- Magne Raundalen
- Eerikäinen Mario Suru vieraana kodissamme 1995
- Eränen Liisa Katastrofipsykologia 1991
- Gootman When a friend dies
- Heiskanen Tarja Takaisin elämään -henkinen tuki ja onnettomuudet 1994
- Jakobson Marjatta Muutosvoimaa minussa MLL 1995
- & Wiegand Eira Lapsi ja kriisit
- Kirk Uffe Psykkinen ensiapu MLL 1995
- Lahti Pirkko Mielenterveyden menu 1995
- Työryhmä Lauha, Peltola Surun lintu; lapsi kysyy kuolemasta Tyttöjen keskus -98
- Mielenterveysseura Psykkinen ensiapu 1992
- Lastensuojeluliitto Vaiettu suru: lapsen kuolema ja perheen tukeminen 1992
- MLL Kriisitilanteiden kohtaaminen kouluympäristössä; vihjeitä kouluhenkilökunnalle
- Penttilä Eeva Turvallinen koulu 1994
- Stakes Koulu ja kriisitilanteet (moniste)
- Åkersson Eivor Kun lapsi kysyy kärsimyksestä ja kuolemasta Lasten keskus 1989

Toimenpiderunko ja vastuut / KRIISIRYHMÄ

Sovittava asia	Mitä sovittiin	Kuka hoitaa	Puh.
Tiedotus		Rehtorit / varahenkilöt	
Kriisikansion ylläpito	OHR:n lukuvuoden ensimmäinen kokous	Turvatiimi	
Koulutus			

